

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. II. 21 • Nr. 8(2034)

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

LIETUVIŲ KOVA DVASINĖS STIPRYBĖS PAVYZDYS

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS W. ROGERS LAIŠKAS

Vasario Šešioliktosios proga Lietuvos Atstovas Washingtonė Juozas Kajeckas gavo iš Valstybės Sekretoriaus William P. Rogers š. m. vasario 2 d. tokio turinio raštą:

"Man yra malonu Su-nytų Amerikos Valsty-
bų vyriausybės ir žmonių
du perduoti Jums ir
Lietuvos žmonėms svei-
kinimus ir nuoširdžius
linkėjimus Lietuvos ne-
prikllausomybės penkias-
dešimt penktos sukakties
proga.

Lietuvos žmonės nenu-
stojami kovoja dėl savo
tautos gyvatos (identity)
laikymo ir dėl jos lais-
apsisprendimo teisės.
pastangos ta linkme
viso pasaulio žmo-
ms nenuolaidumo ir

dvasinės stiprybės pavyz-
dys.

Mes, Jungtinėse Valsty-
bėse, kurios daugelio lie-
tuvų kilmės piliečių įna-
šu buvo praturtintos, ypa-
tingai jautriai atjaučiame
Lietuvos žmonių norą gy-
venti savo tėvynėje nepri-
kllausomu gyvenimu, ir ta
prasme man malonu per-
teikti mūsų sveikinimus.

SOVIETŲ-HITLERIO AGRESIJA PRIEŠ LIETUVĄ

Jau išleista Lietuvos
padėtį liečianti knyga, "So-
vietų Sąjungos-Vokietijos
agresija prieš Lietuvą
(USSR-Germany Aggres-
sion Against Lithuania)
Tai dokumentų rinkinys su
reikalingais paaiškini-
mais. Sudėta 250 dokumen-
tų, 543 psl., kaina \$15.00.

Šiuo metu tokios knygos
pasirodymas yra labai

AR GRESIA PAVOJUS PRANCŪZŲ TAUTAI

Rinkimai Prancuzijoje
netikėtai įgavo aštrų po-
būdį. Ir taip atsitiko dėl
paties prezidento Pompi-
dou aktingumo. Viena-
viešame susirinkime jis
tiesiog išpėjo rinkėjus,
nuo ateinančio mėnesio
kimų rezultatų priklau-
Prancuzijos ateitis.
Ypatingą susirūpinimą
ia socialistų kartu su
komunistais sudarytas vie-
nas sąrašas. Šio sąrašo
propagandos vedėjai ap-
gaulingu būdu įtikinėja
piliečius, jog laimėjimo
atveju jie gerbs demokra-
tinius principus.

Keista šių abiejų srovių
sąjunga savo esmėje tėra
tik taktinis manevras, ku-
ris turi jiems pagelbėti

sugaudyti balsus politiškai
menkai nusimanančių pi-
liečių, ir tuo būdu paimiti
Prancuzijos valdžią į sa-
vo rankas. Pompidou tvir-
tina, kad dabartiniu metu
esančių valdžioje partijų,
kurios dar DeGaulle lai-
kais susigrupavo, pralai-
mėjimas būtų lygus tauti-
nei katastrofai. Prieš da-
bartinę vyriausybę veikia
kaip tik tos pačios grupės
kurios kėlė maištą Pary-
žiuje ir nepaprastai pa-
kenkė visam kraštui. Ypa-
tingai dideli buvo ūkiniai
nuostoliai po maištingų
savaičių. Pavojus buvo pa-
šalintas, prezidento žo-
džiais tik todėl, kad Pran-
cuzijos visuomenės di-
džioji dauguma palaikė De
Gaulle vyriausybę.

JUOZAS ZIKARAS -

BARELJEFAS -

UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Dabar, esą, artinas nau-
jas dar didesnis pavojus.
Kiekvienas prancuzas, ku-
riam rūpi šalies ateitis,
negali būti abejingas.

Ypatingą susirūpinimą
kelia viešai skelbiamos
anketos dėl būsimų rinki-
mų rezultatų, o taip pat
pareiškimai kai kurių po-
litikų. Anketose kalbama
apie tai, jog komunistų su
socialistais sudarytas są-
rašas Prancuzijoje suran-
da vis daugiau šalininkų.
Aiškus pavojus, kas būsi-

mūsų rinkimų rezultate
komunistai gali ateiti
Prancuzijoje į valdžią. Da-
bartinės vyriausybės, ku-
rios šalininkai sudaro dau-
gumą veikiančiame parla-
mente, viltys esančios su-
mažėjusios. Prancuzijoje
yra tam tikras skaičius
mažų grupių, kurios visa-
da surinkdavo nemažą bal-
sų ir parlamente vaidinda-
vo kai kurių vaidmenį. Da-
bar šios grupės irgi ne-
turinčios populiarumo. Jų
šalininkai gali savo balsus

atiduoti komunistams.

Tuo tarpu tėra tik spe-
liojimai, bet prezidentas
Pompidou rado reikalinga
ispėti prancuzus, jog da-
bartinei santvarkai artina-
si pavojus. Savo pasisaky-
muose Pompidou yra
griežtas ir kalba dideliu
užsidegimu. Jis, tiesa,
puolė tik komunistus, bet
kartu išpėjo ir socialis-
tus, kad jie pagelbėdami
komunistams prieiti prie
valdžios, vėliau patys nu-
kentės.

PRIVERSTINA RECENCIJA

Mūsų spaudos skaitytojai jau pratę matyti kur nors, savo laikraščio priešpaskutiniame puslapyje, atliekamam kamputyje mažą antgalviuką; - "Atsiųsta paminėti." Ir ten surašomi tie leidiniai, kuriuos redakcija nesenai gavo, ir kuriuos leidėjai prašė paminėti.

Talgi ir dabar mūsų redakcija gavo iš Vilniaus iš ano garsėjančio "Kultūrinių Ryšių su užsienio Lietuvos Komiteto" ne ką nors ypatingo, tik to komiteto rūpesčių pagaminimą, specialiai užsienio lietuviams skirtą "Kalendorių 1973 metams". Panašius kalendarius visų lietuviškų laikraščių redakcijos kiekvienais metais gauna. Rodos, mažo dėmesio vertas reikalas. Jeigu jau norima tokį leidinį paminėti, tai pilnai pakaktų vos dviejų ar trijų eilučių. O štai tenka rašyti išsisa straipsniuką.

-o-

O kodėl? Naigi, kiekvienais metais to paties komiteto išleisti Kalendoriai buvo siuntinėjami netik lietuviškų laikraščių redakcijoms, bet visiems tėvynainiams, kurių adresus apsukrusis komitetas sučiumpa. Gaudavom tuos Kalendarius, vartydavome, skaitėm kvietimus, kad visi kviečiami grįžti, kad tėvynė mūsų laukia, galvą abejingai linguodavom, bet tuos kalendarius vartėm. Nugi, kaip nevartys, kad čia žiūrėk puikioji Trakų pillis, ten Raudonė, o greta ir kitos kiekvieno lietuvio širdžiai mielos pilys. Mirgėjo Nemunas, Nevėžys, Šventoji, Šešupė. Mūsų gamta, mūsų istorija ir visa, kas liko Lietuvoje. Kaip ten bebūtų, vis tiek magu būdavo tokį leidinį pasklaidyti. Ir aprašymai, be neišvengiamų propagandinių priemonių, priminė mielus lietuviškus reikalus, o vaizdai džiugindavo akį, sukeldami nostalginius prisiminimus.

Taip buvo maždaug iki šių metų.

-o-

O dabar? Irgi Kalendorius, to paties Komiteto, gaudančio užsienio lietuvius. Bet koks skirtumas! 2 psl.

K A I P P R E K I A U J A M A K A U N E

"Sovietskaja Litva" atgabentiems rusams Vilniuje leidžiamas laikraštis aprašo Kauno prekybos įmonių veikimo liudnokus vaizdus. Ten sakoma, kad Kauno krautuvėse kontrolieriai metų bėgyje surado 253 atsitikimus, kada pirkėjai buvo tiesiog apgaudinėjami. Kaž kokia Motužienė už silkių kilogramą imdavusi iš pirkėjų 1 rubli 25 kapeikas, o tos silkės įkainuotos tik 72 kapeikas už kilogramą. Kruopos buvusios parduodamos irgi padidinta kaina.

O didžiausioji bėda, kad Kauno krautuvėse kai kurios prekės parduodamos slapta, ne visiems, o tik pardavėjų pažįstamiems. Kontrolieriai tikrino Kauno kai kurias krautuves ir surado daug nusiųptų prekių. Maža to, kad geresnes prekes pardavėjai pasilima patys sau. Jie nusiųpia tokias prekes, kaip užraktus, arbatininkus, moterims kremus, avalynę, o vienos krautuvės vedėja Šernienė paslėpusi 120 bonkų "Stumbrinės" degtinės, kitur rasta paslėpta 15 dėžių "Kristalinės" degtinės. Pasirodo, kad Kaune kai kurių rūšių degtinės irgi sunku gauti. "Sovietskaja Litva" priversta atvirai

Šių 1973 metų Kalendoriuje, gautame iš Vilniaus jau nieko lietuviško nebeliko. Taip ir matai, kad anoji sunki ranka iš Maskvos "paukšt per paką" kuriam nors kazakevičiui, o tasai jau "rad starat-sia". Nenori Maskva nieko lietuviško ir nėra jau nieko lietuviško! Didžiariusiškiesiems biurokratai išnaudoja kiekvieną, rodos, patį mažytėlaitį dalykėlį savo politikos naudai. Tik žiūrėkit ką randame naujai išleisto kalendoriaus puslapiuose: G. Baginskienė pradeda leidinį "Tarybų Sąjungos žemėlapis", toliau "garsus šiaurės Rusijos choras, Rodnina ir Ulanovas čiuožėjai, Kirgizija, Lenino biblioteka Aščabade, Baltarusija, Sibiro koldūnai, Uzbekija, spartakiada Maskvoje, Magadano auksas, Buriatija, Turkmėnų paminklas, o štai ir Vilnius, jis čia pateko tik todėl, kad vaiz-

prisiųpazinti, jog "gaila, bet mūsų pramonė dar nesugeba pilnai patenkinti pirkėjų reikalavimus".

Viešpataujantis prekybos srityje chaosas šią padėtį, esą, pablogina, nes daugelis prekių guli sandeliuose, kada jų laukia pirkėjai.

Kontrolieriai patikrino 10 maisto krautuvių ir tik vienoje vakarop jie surado pieno. Kauniečiams esą sunku gauti arbatos, tik todėl, kad prekybos tvarkytojai užmiršo arbata pasirūpinti.

Krautuvių tarnautojai baudžiami, 38 buvo iš tarnybos pašalinti, kiti baudžiami kalėjimu. Rusiško laikraščio korespondentas piktinasi, kad prekybos tarnautojai vienas kitą bando gelbėti, slepia jų baustinus nusiųžengimus. Jam rūpi, kad visokios ten Mažeikienės ir Bankienės vieną kitą išdavintų, jis ragina, kad prekybos tarnautojų susirinkimuose būtų viešai smerkiami megėjai prekes nusiųpti ir aprūpinti savo pažįstamus tomis prekėmis, kurių dažnai trūksta.

RADIO LIBERTY VĖL PUOLAMA

Tikrumoje Radio stotis Liberty turi tikslo informuoti ne lietuviai, o "tarybiniai svečiai". Laukai ne Lietuvos, bet Kubanės dirvos, kurios esančios "duonos kraštas" o duonytės vis tik reikia siekti iš Kanados. Mergaitė iš Kamčatkos. Ir visą laiką mirga Tadžikija, Maskvos įrengimai kosmosui užkariauti, Kara-Kumų, dykuma, Jerevanis, Urales, Mangišlakas. Lenino gimtinė - Uljanovskas, Sibiras ir sibirakiai.

Žodžiu, čia aiški nauja Kremliaus politika, čia naujoji kryptis. Buvo įsakymas atsukti lietuvių veidą nuo Lietuvos ir atgrįžti į "Matušką Rossiją". Įsakymas su kaupu įvykdytas. Ir nebeliko pasiilgimą sukeliančių Lietuvos vaizdų, dingo mieliausi prisiminimai, užstota nuslopinti lietuvių tautinius jausmus.

Taja kryptimi darbas ir pradėtas.

muoti sovietų piliečius apie įvykius vakarų pasaulyje, apie ką jie turi labai miglotą supratimą, nes sovietinė spauda ir jų radio teikia propagandinius tikslais pernelyg iškraipytas žinias. "Pravdoje" sovietų kompartijos organai dabar išspausdintas ilgas Valino straipsnis, kuriame jis kalba apie tai, kad minėtoji stotis turinti labai priešiškus Sovietų Sąjungai tikslus. Ši stotis, girdi, stengiasi paskatinti sovietų piliečius akcijai prieš komunistinę santvarką. Norime sovietų piliečiams skiepyti kapitalistines idėjas. Negeraiesą ir tai, kad peršama mintis, jog sovietinė santvarka turi evoliucionuoti ir artintis prie kapitalistinės sistemos. "Pravdos" straipsnis kaltina radio stoties vadovybę, kad jie organizuoja išsisa anti-sovietinės propagandos tinklą. Ši stotis esanti aptarnaujama asmenų, kurie papirkti ir akiai vykdo pačių pikčiausių Amerikos išnaudotojų užgaidas.

"Pravdoje" sakoma, kad valstybės, kurios duoda pinigų, taip pat užleidžia savo teritoriją Liberty stočiai veikti, nusiųžengia esamoms sutartims su Sovietų Sąjunga. Ten išpėjama, jog valstybės, kurios pageidauja gerų kaimyninių santykių su Sov. Rusija, turėtų liautis

- M. GEDVILAS pranašauja, kad dar šio penkmečio metu bus pasiekta visuotinio jaunimo mokymo vidurinėse mokyklose.

ANGLIJOS DIPLOMATINIAI SANTYKIAI SU RYTŲ VOKIETIJA

Anglija pirmoji iš Europos Atlanto pakto valstybių tarpe užmezgė diplomatinius normalius santykius su Rytų Vokietija. Šiam žygiui didesnės reikšmės turėjo toji aplinkybė, kad Vakarų Vokietija pasiekė žinomo susitarimo su Rytų komunistų valdoma Vokietija. Kancleris Brandtas, laimėjęs rinkimus, pasidarė daug drąsesnis ir jo politikos padariniai dabar juntami vis stipriau. Ne Anglija, bet ir kitos valstybės jau siekia diplomatinių santykių užmezgimo su Rytų Vokietija. Tame tarpe yra ir Kanada, kuri pripažindama Rytų Vokietiją tuo tarpu susilaikė nuo tolimesnių žingsnių ir dar diplomatinių santykių su Komunistinė Vokietijos dalimi neturi. Irgi žinoma kad Kanada pripažino šiaurės Vietnamą, bet diplomatinių santykių dar nėra užmezgta.

Anglija šiuo požiūriu eina toliau, netrukus bus ablejuose kraštuose diplomatines atstovybės, bus sudaromos prekybos sutartys. Žodžiu, vyks suartėjimas tarp Anglijos ir komunistinės Vokietijos dalies.

- LĖKTUVO "Boeing 707" vadovybė, gabendama Kanados karinį dalinį į Vietnamą, pasiekė pasaulinio rekordo. Šis lėktuvas išsilaikė ore, nenusileisdamas ilgiausį laiką. Buvo padaryta 6,183 mylios per 12 su puse valandų.

Nepriklausoma Lietuva

*Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!*

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVE

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir neleidžia neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

• Lietuvoje dabar esa surinkta iki keturių šimtų tūkstančių tautosakos dalykų, dainų, pasakų, mįslių, padavimų ir t.t. Šie rinkiniai dabar studijuojami. P. Jakimiatienė parašė studiją apie vaikų dainėles. Vanda Misevičienė parengė leidinį apie darbo ir apeigines dainas.

TESTAMENTU 3,000 DOLERIŲ NIDOS KNYGŲ KLUBUI

Nepaprastai retas atsitikimas, kad lietuvis, rašydamas testamentą, atsimintų spaudą.

Nidos Knygų Klubo narys Antanas Mačionis iš JAV parašė, kad savo testamentu po mirties jis yra paskyręs 3,000 dolerių Nidos Knygų Klubui.

LIEUVIŲ POEZIJA UKRAINIEČIŲ KALBA

Ukrainiečių kalba išleista stambi Salomejos Neries, Eduardo Mieželiačio ir Justino Marcinkevičiaus poezijos rinktinė

Dr. Vanda Sruogienė už jos mokslinius ir visuomeninius nuopelnus pagerbta Chicagoje Tautininkų namuose.

• PIETŲ AMERIKOS lietuvių penktasis iš eilės kongresas visu stropumu rengiamas. Kongresas įvyks vasario 22-25 dienomis. Ypatingai uolūs yra San Paulo, Brazilijos lietuviai, nes nuo jų sumanymo priklauso kongreso pasisekimas.

Kanados radijo aktoriai atliko radijo dramą "The Trouble with Giants" vasario 17 d. Pirmoje eilėje iš kairės: Jack Scott, autorius Len Peterson, režisoriė Jean Bartels, Valve Andre, Jack Mather; antroje eilėje: Don Mason, Cecil Linder, John Granik, Nonnie Griffin, George Sperdako, E.M. Margoliese.

Naujai išrinkta lietuvių valdyba. Sėdi iš kairės: O. Kairelienė, A. Mičiudis Tarybos pirm., R. Stalioraitis vicepirm. Stovi: L. Sruoga sekr. ir J. Mičiudis išdininkas.

KALEDŲ VAIDINIMAS - "JUOŽUKO DRAUGAI". Iš kairės: C. Tanner, G. Niedv aras, Valinskas, D. Povilaitis, E. Šimonėlis, C. Gruodytė, A. Papaurelytė, A. Žemaitaitytė, Skučas, K. Otaitė, A. Lapinaitė, K. Kibirkštytė, J. Brikis, L. Staškevičius.

Tolimioje Australijoje Melbourn Dainos Sambūris, toks pat grakštus kaip visur.

Nepaprasti laikai pagimdo ir keistas, kitais laikais net neįsivaizduojamas situacijas. Likimas blaško "lietuviškas dūšes" po visus kontinentus. Ir dažniausia taip atsitinka, kad nelemto likimo glėbyje atsidūrę lietuviai esti visai vieniši tarp svetimųjų. Jiems niekas nepadeda ir niekam jų skausmai nerūpi.

Štai laiškas nuo lietuvaitės iš Prancūzijos. Nežinomu būdu gavusi adresą ponios iš garbingos šeimos, ji rašo atvirai. Bet jos prisipažinimai skamba liudnai. Tik paklauskite.

Mano vardas Irena, gimiau 1947 metais Kaune, darbininko šeimoje. Baigiau vidurinę mokyklą, turėjau gerą darbą. Bet atsitiko taip, kad apsidėžiau su afrikiečiu, suprask, negru. Jis mokėsi Sovietų Rusijoje, gavo inžinieriaus diplomą, jo specialybę traktorių-automobilių konstruktorius. Vėliau jis specializavosi Japonijoje ir gerai pažįsta japoniškų automobilių konstrukcijas.

Jis išvyko į Prancūziją, apsigyveno Paryžiuje. Gavau leidimą ir su savo ketverių metų dukra Žaneta atvažiavau pas vyrą. Čia gyvenimas labai sunkus, nes jis negauna darbo pagal savo specialybę, o dirba paprastame garaže.

Paryžiuje aš draugų neturiu, niekas man nepadeda. Čia kalba, kad Kanadoje, o labiausia Montrealyje lengviau gauti darbo ir gyvenimas geresnis. Kreipiuos į Jus, ponai J. noriu atvirai pasitarti ir pasiguosti. Kaune liko mama

ir vyresnė sesuo. Tėvas mirė 1958 metais nuo vėžio. Ar Kanadoje taip pat rasizmas viešpatuoja? Čia jam neduoda gero darbo, nes jis... juodas. Aš tur būt neišbėgsiu nuo savo juodojo likimo. Mesti vyro aš negaliu, nes mes mylime vienas kitą. Bet kaip gyventi?

Būčiau labai dėkinga, jeigu nepaliktumet manęs vienos bėdoje, nekantriai laukiau atsiliepimo...

Irena.

...Tai esmė Irenos ilgesnio laiško. Rašysena parodo jos gerą išsilavinimą, o jos minčių dėstymas toks, kad aiškiai matosi jos inteligentiškumas. Ji dar pridėjo, kad Lietuvoje ji turėjo visai lietuvišką pavardę. O dabar žinoma, jos pagal vyrą, jau afrikietiška pavardė.

Čia atsitiktinai patyrėme tikrai liudną ir sunkų lietuvaitės likimą. O kiek yra tokių, kurių vargai nepatenka į viešumą ir jie kenčia patys vieni. Šiuo atveju Irena pataikė surasti jautrią asmenybę, kuri jau pilnu nuoširdumu norėtų pagelbėti. Bet kas gali garantuoti, kad Irena atvažiavus į Montrealį, tikrai čia gaus geresnes gyvenimo sąlygas?

Rep.

LENKAI APIE LIETUVIUS

Paryžiaus lenkų kalba žurnalas "Kultura" išspausdino E. Žagiel'io straipsnį, pavadintą "Litwinai" (Lietuviai). Straipsnis pradedamas taip:

"Kai pirmaujantieji mokslininkai, kompiuterių pagalba, šiandien priėjo

išvados, kad priekatastrofos žengiančio pasaulio vienintėlis išganymas yra nauja 'nulinio vystymosi' programa, siekianti sulaukyti gaivališką išsiplėtimą ir gyventojų skaičiaus augimą, lietuviai - patriotai jau kuris laikas patylomis vykdo tą teoriją praktikoje, suprasdami, kad per staigi industrializacija, kai trūksta vietos darbo rankų, iššaukia tokių rankų (tiksliau galvų) antplūdį iš Rusijos. Kartu su tuo ateina rusifikacija, kaip tad tai atsitiko Latvijoje, kur latvių tėra 50%, tuo tarpu kai Lietuvoje lietuviai dar sudaro 80%. Norėdami kelią rusų antplūdžiai, lietuviai masiniai eina dirbti fabrikuose, todėl žemės ūkyje jaučiamas aštrus darbo jėgos trūkumas.

Reikia prisiminti, sako autorius, kad prieškarinė Lietuva - be didelių dvarų be fabriku, net be didelių kaimų - buvo mažų "sau ponų" kraštas, kur tik kas ketvirtas žmogus (įskaitant ir valdininkus) buvo samdiny, tuo tarpu kai dabar visi virtę samdiniais. Šereitame šimtmeityje kas ketvirtas lietuvis išemigravęs į Ameriką. Tamprūs ryšiai su ta emigracija išugdė jausmą, kad civilizacijos atžvilgiu lietuviai priklausė Vakarams. Todėl, sako autorius, visų dabartinių neramumų Lietuvoje priežastis esant ta, kad lietuviai žūtbūt nori išlaikyti savo lietuviškąjį "way of life", taip skirtingą nuo sovietiškojo.

Išvardindamas dingusius lietuvių mokslininkus (Jurgis Lebedys, Jonas Kazlauskas, Kazys Umbras

Lietuvos Gen. Konsulo

DR. J. ŽMUIDZINO ŽODIS
TARTAS VASAKIU 16
MINĖJIME TORONTE

Visur: Australijoje, Amerikos kontinente ir Europoje, kur tik esama lietuvių, nūdien švenčiam šį mūsų tautai brangią 55 metų sukaktį.

Tuo mes ne tik išreiškiame savo tėvų žemei ištikimybę, bet ir primename žmonijai padarytą Lietuvai skriaudą, Sovietų okupaciją, ir palaikomą gyvą Lietuvos laisvės bylą.

Tokia yra, politinio realisto akimis žiūrint, šio minėjimo ryški politinė nauda. Ir štai kodėl kiekvienas šios tautinės manifestacijos dalyvis, jau vien savo čionai esimu yra Lietuvos gyvnjas.

Tokią dieną kaip ši, mums kyla klausimas, kokį yra galimybių Lietuvai atgauti nepriklausomybę.

Prisimenant carinės Rusijos okupaciją, kuri andai amžinos nakties sunkumu slėgė lietuvių tautos laisvės viltis, o vi-

zas civilizuotas pasaulis tada kaip žemė tylėjo dėl mūsų išsivadavimo, tai šandien mūsų išsilaisvinimo galimybės yra nepalyginamai didesnės, nes nūdien nėra nė vienos pasaulyje šalies, išskyrus Rusiją, kuri nepripažintų Lietuvai teisės į nepriklausomybę. Be to, komunizmas kaip gyvenimo filosofija ir politinė sistema nustojo savo turėto patrauklumo ir pasitikėjimo: nuo raudonojo rojaus kūrėjų nusisuko ne vien liaudis, bet ir eilės pasaulinio garso mokslininkų, rašytojų, žurnalistų, menininkų, kaip pavyzdžiui, Picaso, ir štai kodėl smarkiai irsta ideologiniai Sovietijos pamatai.

Taigi, tikėdami lietuvių tautos dvasine stiprybe, teisės pranešimu ir pasitikėdami žmonijos pergale prieš neteisę ir smurtą, galim nesvyrudami turėti vilties, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

zas "pašalintas", kaip nepatogus bylos liudininkas.

Paminėdamas Kalantos ir kt. susideginimus bei gegužės neramumus Kaune, nuaidėjusius po visą pasaulį: p. Žagiel rašo, kad Australijos spauda ilgai tylėjusi apie Kauno įvykius. Tada lietuviai viename laikraštyje užpirkė didelį nekrologą Kalantai, paminėdami jo mirties aplinkybes, o kitame laikraštyje įdėjo skelbimą apie rengiamą protesto mitingą, o taip pat kodėl jis šaukiamas. Tai sukėlė tokių skaitytojų susidomėjimą, kad Australijos spauda buvo priversta nutraukti tylą ir įvykius aprašyti. (E)

MOTIEJUS POŽĖRA

Atrastas naujas vardas 18 amžiaus lietuvių literatūroje. Tai kaunietis Motiejus Požėra, apie kurį išsamų pranešimą 1973 m. sausio 5 d. Vilniuje skaitė doc. A. Kaupuža. Medžiagą apie Požėros kūrybą, "be ne ankstyviausią lietuvių politinės poezijos pavyzdį", Kaupuža surankiojo Kijevo Valstybinėje viešojoje bibliotekoje ir Kauno magistrato knygoje.

KAIP DABAR GYVENA SIMAS KUDIRKA

● VLiko darbų eigoje jo valdyba rūpinasi paruošti etnografinį Lietuvos sienų studiją, o taip pat laiko svarbiu reikalu išsiaiškinti su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga dėl jos dalyvavimo Vlike. Tarp kitko yra gautas autentiškas laiškas apie Simo Kudirkos gyvenimą sunkiųjų darbų vergų stovykloje Sibire. Kudirkos dienos darbo norma esanti kibiru išnešioti dvi tonas cemento, karučiu vežioti žvyrą ir smėlį. Visą dieną jis esąs maitinamas ta pačia sriuba, kurion įdedama 10 gramų aliejinių riebalų. Per mėnesį gaunąs 750 gramų cukraus. Kol Kudirka neiškalėsias penkerių metų, tol jam nebūsią leista priimti riebalų iš šalies. Vliko valdyba tuo reikalu numato kreiptis į JAV Prezidentą. Taryba buvo painformuota apie Valdybos nusistatymą, kaip š. m. Vasario 16-sios minėjimuose surinktosios aukos turėtų būti paskirtos tarp Vliko, Altos, ir JAV Bendruomenės.

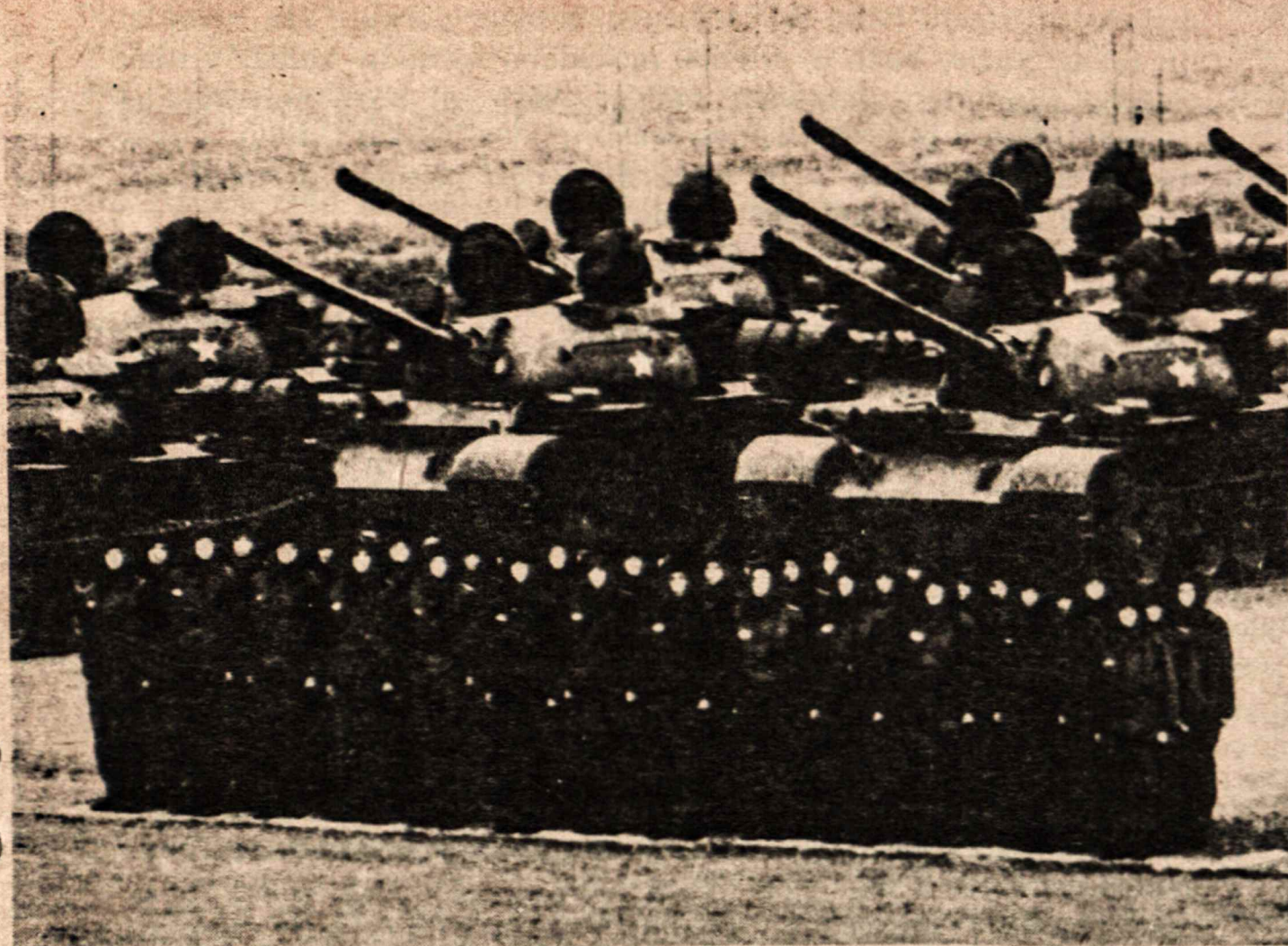
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Protonotaro Jono Balkūno, Tautos Fondo pirmininko, pagerbimas jo 70 metų amžiaus sukakties proga. Iš kairės sėdi: J. Valaitis, J. Audėnas, prot. J. Balkūnas, dr. K. Valiūnas, P. Minkūnas, A. Vakselis, ir Pažemėnas. Stovi: V. Radzivanas, St. Dzikas, A. Razgaitis, A. Reventas, J. Žiūrys ir J. Vilgalys.

Nuotrauka L. Tamošaičio.

Varšuvos pakto militarinės jėgos demonstracija

Vakarų Vokietijos nauja armija.

Europos konferencijos parengimo sunkumai

Vienoje susirinkę Atlanto pakto ir Varšuvos susitarimo valstybių atstovai iš karto pajuto, jog susikalbėti bus labai keblu. Jau pirmi pasikalbėjimai buvo nesklandūs. Pagrindinis šių pasitarimų tikslas sumažinti Europos valstybėse ginkluotų pajėgų skaičių. Sovietų delegacija pareikalavo, kaip jau buvo jų notoje sakoma, kad būtų į pasitarimus įjungtos dar dvi valstybės, būtent Bulgarija ir Rumunija. Vakarų valstybių atstovai ieškodami kompromiso, padarė naują pasiūlymą, kad šiuose pasitarimuose dalyvautų septynios valstybės iš Šiaurės Atlanto pakto pusės ir 5 iš komunistinio bloko. Buvo daromi ir tolimesni bandymai pradėti tiesiogines derybas, bet komunistiniai delegatai tuos pasiūlymus nedelsiant atmetė. Tačiau pasikalbėjimai vyksta toliau.

ČEKOSLOVAKIJOS RAŠYTOJAI OPOZICIJOJE

Čekoslovakijos rašytojų sąjungoje buvo atlikti pakartotini valymai. Bet ir dabar priešinimasis komunistų reikalavimams tebėra stiprus. Ypatingai rašytojus erzina persekiojimai tų rašytojų, kurie Dubčekui laikais buvo prisidėję prie dabartinio režimo liberalizacijos pastangų. Neseniai 39 Čekoslovakijos rašytojai pasiuntė vyriausybei reikalavimą amnestuoti nubaustus savo kolegas. Ši

reikalavimą pasirašė ir kai kurie komunistų partijos nariai.

Dabartinė vyriausybė stengiasi sušvelninti santykius su rašytojais ir vengia naujų represijų.

Kultūros ministeris Bruzek viešoje kalboje pasakė, kad jo uždavinys kartu dirbti su inteligentija. O jeigu kartais taikomos griežtesnės priemonės, tai dažnai taip atsitinka prieš vyriausybės norus. Ši posakį ten supranta, kaip užuomina, jog daug kas daroma Maskvos paspaudimu. Ministeris dar pridūrė, kad jie stengiasi suprasti inteligentijos nuotaikas, bet gaila, kad jų gerų norų kiti nesupranta.

Vyksta savotiškas žaidimas. Maskvai paklusni valdžia švelnindama santykius su atskirais rašytojais, turi vilties, kad sau priešiškas nuotaikas laiku bėgant pamažu sumažins. Rašytojams reikia juk gyventi, o pasipriešinę visagalinčiai klikai, jie netenka daugelio galimų. Juk naujas knygas išleidžia tik viena valstybinė leidykla. Opoziciniai rašytojai neturi jokios vilties savo kūrinius paleisti į pasaulį. Prieita net prie to, jog bibliotekų vedėjams įsakyta neišdavinėti knygų skaitytojams tų autorių, kurie labiausiai pasireiškė opozicinėmis nuotakomis. Pasirodo nukenčia ir tiek rašytojai, kurių knygos išverstos į svetimas kalbas. Jų gauna-

mi honorarai apdedami pernelyg dideliais mokesčiais. O ištikimieji gauna stambias lengvatas.

● **DOLERIŲ** srautas į Vakarų Vokietiją kelia nerimą vyriausybei. Ministerių kabinetas svarstė priemones, kaip sukontroliuoti užsienio valiutos cirkuliaciją. Pastaruoju laiku antpludis įgavo gresmingas formas. Bundes bankas rinkoje vieną dieną supirko 200 milijonų dolerių. Bet buvo to dar mažiau, kitą dieną teko supirkti vėl 700 milijonų dolerių. Bankas superka dolerius todėl, kad nenori markės kursą pakelti aukščiau nustatytos ribos. Iš kitos pusės didelis skaičius kursuojančių dolerių kliudo vyriausybės pastangoms išvengti infliacijos. Dabar aprėžiam galimумаipirkti Vokietijos įmonių akcijas svetima valiuta, greta to sumažinti kreditai svetimam valiutai.

● **JUODIEJI MUSLIMAI** Amerikai sudaro didelius rūpesčius. Ypatingai paveikia visuomenę neseniai įvykdytos Washingtone masinės žudynės. Ir tai buvo padaryta sektariniais sumetimais. Juodųjų musulmų steigėjas ir vyriausias jų vadovas yra Muhhamud, kurs nuolatos gyvena Chicagoje. Jis pradėjo savo pamokslus sakyti 1930 metais. Jis žada juodiesiems savo pasekėjams sukurti jų atskirą valstybę po to, kai "baltieji vėliniai" bus sunaikinti. Jis

pranašauja greitą karą, kurio metu baltieji žmoneis vienas kitą išžudys.

Jo pasekėjų tarpe dauguma menko išsilavinimo negrų, kurie dažnai jau buvo teisimo bausti ir sėdėję kalėjimuose. Bet būna ir šimčių. Štai buvęs pasaulio bokso čempionas Ali laiko save jo pasekėju. Šios sektos vadovai tvirtina, kad jie turi 250,000 pasekėjų. Jie turi arti šimto savo maldos namų įvairiuose Amerikos miestuose. Pati didžiausia mečetė yra Harleme, New Yorke, ji esanti verta milijonų dolerių. Jie išleidžia savo laikraštį vardu "Mohametas kalba", kuris spausdinamas pusės milijono tiražu.

Jau senai šioje sektoje siaučia kruvinos kovos ir nesutarimai. Jau buvo nužudytas nemažas skaičius sektos vadovų, tame tarpe ir Malcolm X, kurs sektoje turėjo antrą vietą. Tikrumoje šioje sektoje jau dabar pasireiškė bent kelios šakos, kurios savo tarpe kovoja peiliiais ir šaunamais ginklais. Juodieji musulmai kėlė riaušės Philadelphiaj, Los Angeles ir kituose Amerikos centruose. Jeigu atsiranda šioje sektoje vadas, kuris pavadina Muhamedą apgaviku ir tikros musulmonų tikybės klastotoju, toks ilgiai negyvena.

● **JUNGTINIŲ TAUTŲ** Saugumo Taryba nusprendė susirinkti ateinančio kovo mėnesio tarp 15 ir 21 dienos, Panamos teritori-

joj. Į Panamą turės vykti ne tik patys valstybių atstovai, bet ir aptarnaujantis personalas, viso 150 asmenų. Kai kurie Jungtinių Tautų nariai mano, kad klausimus, liečiančius kai kurias valstybes, geriausia svarstyti vietoje. Praeitais metais jau buvo toks susirinkimas Adis Abeboje, Ethiopijoje, JAV, Anglija ir Australija yra kitos nuomonės ir nenorėtų, kad Saugumo Taryba pavirstų keliaujančiu teatru. Ateinančioje sesijoje kaip tik bus svarstomas Panamos kanalo klausimas, kuris svarbus Amerikai ir Panamai. Panama laiko, kad Panamos kanalo teritorijos lieknas, kurios dabar jau nepriimtinos esančios.

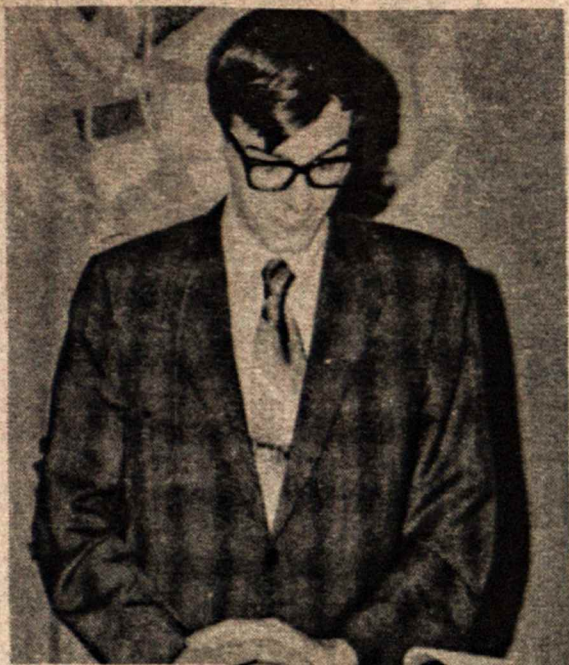
AMERIKOS PARAMA ŠIAURĖS VIETNAMUI

Prezidentas Niksonas spaudos konferencijoje pareiškė, kad jo įgaliotas patarėjas Kissingeris lankėsi Hanojui tikslu susitarti dėl Amerikos pagalbų Šiaurės Vietnamui. Teks atstatyti karo metu sutriuškintą šalį.

Pirmiausia Amerikai rūpi patirti ar Hanojus tikrai trokšta taikos ir laikysis pasirašytų paliaubų sąlygų. Dvylika metų Šiaurės Vietnamas buvo karo padėtyje su Amerika. Dabar svarbu pasiekti tokių nuotaikų Šiaurės Vietnamui, kad Amerika nebūtų traktuojama kaip priešas. Praktiškai bus tariamasi dėl plano Indo Kinijos atstatyti. Amerika, prezidento žodžiais, bus dedamos pastangos, kad Šiaurės ir Pietų Vietnam būtų įgyvendinta tikra taika. Nors senate dėl šio reikalo esama įvairių nuomonių, net daugumo sutinka, kad Šiaurės Vietnamui reikia suteikti pagalbą. Prezidentas tuo tarpu neminėjo kokios būtent sumos numatoma išleisti Šiaurės Vietnamui.

● **WASHINGTONE** veikiantis nacionalinis sveikatos apsaugos institutas, kurs skirsto lėšas organizacijoms kovai su ligomis, pažymėjo, jog šiuo metu pačios pavojingiausios ligos yra širdies negalavimai ir vėžys. Šių ligų tyrinėjimams skiriama daugiausia pinigų.

RIMAS ČERNIUS

Antrinis ir gal daug aiškesnis šios temos pavadinimas galėtų būti toks: „Kas lietuvių jaunuolių ar lietuvių jaunuolę patraukia prie lietuviybės ir kas jį ar ją nuo lietuviybės atstumia.“ Svarstant šį klausimą, reikėtų pirmiausia aptarti, kas yra ta idealioji lietuviybė, prie kurios norima išsivijos jaunuolių patraukti.

1. Skirtingi lietuviškumo laipsniai

Laukiama, kad išsivijos jaunuolis gerai mokėtų lietuvių kalbą: gerai lietuviškai kalbėtų, rašytų ir sektų lietuvišką spaudą. Antra, norima, kad jis pažintų lietuvių kultūrą, įgytų žinių iš Lietuvos istorijos, geografijos, lietuvių literatūros, meno ir t.t. Taip pat norima, kad jis jaustų savyje ryšį su Lietuva, su lietuviiais, kad jis jaustų turįs pareigų savo tautiečiams ir savo tėvų žemei. Pagaliau, norima, kad jis šiuos jausmus sukonkretintų, dirbdamas lietuvišką visuomeninį ir kultūrinį darbą.

Norima daug, bet nerealų manyti, kad idealus lietuvis jaunuolis bus tik tas, kuris visus reikalavimus išpildys. Yra tokių, kurie nusprendžia daugiau laiko skirti moksliniam darbui — lituanisti-

kai; kiti daugiau laiko skiria visuomeniniam darbui. Yra nemažai ir tokių, kurie, nors ir silpnai mokėdami lietuvių kalbą, vistiek ryžtasi įsijungti į lietuvišką veiklą. Taigi gal būtų nereikalinga svarstyti, kuris jų yra sąmoningesnis lietuvis. Reikia į lietuvių gretas priimti kiekvieną, kuris nuoširdžiai nori prisidėti prie bet kurios pozityvios lietuviškos veiklos.

Norint lietuvių jaunuolių pritraukti prie lietuviybės, nereikia paneigti jo ryšių su tuo kraštu, kuriame jis gyvena. Yra klaida manyti, kad jaunuolio lietuviškumas padidės, jeigu jo gyvenamo krašto vertė bus jo akyse mažinama. Kiekvienas žmogus, pagyvenęs ilgesnį laiką vienoje vietoje, jaučia simpatijas tai vietai. Lietuviai tėvai, kurie jau išgyveno arti trisdešimt metų Amerikoje, Kanadoje ar kitur, jaučia palankumą tiems kraštams. O ką besakyti apie jų vaikus, kurie yra tuose kraštuose gimę ir auge? Lojalumas gyvenamam kraštui nereikalauja lietuviybės paneigimo. Tad ir lietuviybės ugdymas neturėtų reikalauti to lojalumo paneigimo.

Deja, yra nemažai ir tokių lietuvių jaunuolių, kurie tenori būti lojalūs gyvenamam kraštui, o lietuviybę atmeta, nūsistatydami nutraukti visus ryšius su tėvų gimtuoju kraštu ir jo kultūra. Iš dalies jų elgesys suprantamas, nes sunku jausti meilę tam kraštui, kurio nesi matęs. Bet nutolstančiam galima priminti, kad jaunuolio pareigos gerbti savo tėvus apima ir gerbimą to krašto ir tos kultūros, iš kurios jie kilę. Bet nieko negalima gerbti nepažinus. Tad pareigos tėvams apima ir pažinimą tėvų krašto ir jo kultūros. Taip pat galima priminti, kad lietuviškos kultūros pažinimas yra vertingas mokslas, kaip bet kurios kultūros pažinimas. O lietuviška kultūra turėtų jaunuoliui būti savaime artimesnė, nes tai jo tėvų kultūra.

Yra išsivijoje jaunuolių, kurie beveik išpildo visus minėtus sąmoningo lietuvių reikalavimus; yra ir tokių, kurie visai nusi-grėžia nuo lietuviybės. Bet daugumas vis dėlto yra kažkur vidury: vieni arčiau priartėję prie lietuviybės, kiti truputį nutolę. Norėčiau šiame rašinyje pasvarstyti, kurie įvykiai, asmenys, atsitikimai šiuos jaunuolius patraukia prie lietuviybės ir kurie nuo jos atstumia.

2. Priešmokyklinis amžius

Lietuviybės ugdymo darbe svarbiausią vietą užima, be abejo, jaunuolio tėvai. Tėvų pirmoji pareiga yra rūpintis, kad išsivijoje

K. BARENAS

Onos Karutienės Misija

Karutienė sužiuro į jį nustebusi. Tokios pastabos ji niekada nesitikėjo. Afrikos negrų? Ar jūs girdėjote, žmonės? Nuo tokių žodžių jai apsisuko galva. Dar sunkiau jai pasidarė, kai ji pamatė, kad ir kiti pritaria Smithui ir linguoja galvas ir murmėjimu patvirtina kapitono padėjėjo išvadas. Protestuoti ji neturėjo pagrindo, nes Afrikos negrų menas iš tiesų kelia visur susidomėjimą. Smūgis ją ištiko dėl to, kad ji iš anksto nepagalvojo apie tokią galimybę.

— Ne negrų, o lietuvių, — atsigavusi iš apstulbimo, pratarė ji, ir tuomet užvirė ginčas, ir Karutienė priminė Johno Smitho prasitarimą apie Baltijos jūrą ir Rygą. Ar jūs girdėjote apie Baltijos jūrą? Taip, žinoma, girdėjome. Va, čia ta jūra, čia Ryga, o čia toliau Lietuva. Karutienės pirštas lakstė siena skubėdamas, nes ji buvo susijaudinusi. Ji piešė žemėlapi. Štai čia Lietuva, čia Vilnius, Kaunas, Klaipėdos uostas. Kaip gaila, sakė ji, kad kapitonui Smithui niekad neteko bent iš tolo pamatyti Klaipėdos! Ji nešivaržydama Smithą pakėlė iš padėjėjų į kapitonus — geriau su visais elgtis gražiau, nors jis, o ne kas kitas jos tautinius dievukus nukildino į Afriką. Bet ji matė, kad ir jos žemėlapiu niekas jau nesidomi. Karutienė juk rodė tą žemėlapi visiems kartu ir kiekvienam atskirai, tai ko jie čia dabar žiūrės ir žiūrės? Aišku, kad jiems nusibodo. Visi suspėja susėsti prie savo molbertų, kol Karutienė susirankioja dievukų fotografijas ir medines statulėles ir susikrauna tas relikvijas į krepšį.

Ilgai ji neatgavo nuotaikos ir kursuose vis laikėsi tyli. Matyt, tai paskatino senutę Patriciją Jennifer pertraukos metu prisigretinti kartą prie Karutienės ir pradėti pokalbį apie atostogas. Patricija pa-

iš Austrijos, o kitais metais ateina eilė aplankyti Jugoslaviją.

— Niekur nebuvo, — atsakė Karutienė.

— Kodėl niekur? Gražu, malonu pavažinėti!

— Kur aš galiu važiuoti? — Karutienė stengėsi klausimu išsisukti, kad nereikėtų didelių aiškinimų. Iš kur gi ji paimtų pinigų? Ar iš tos pensijėlės? Bet argi sakysi visa ką, argi išklosi visą savo gyvenimą nepažįstamų svetimų žmonių akyse? Gal Patricija Jennifer ir užjaustų ją, kad ji tokia visokeriopa vargšė ir negali vasarą pasišildyti saulėje. O gal ji pasijus didesnė, kai išgirs, kad Karutienės visas pragyvenimo šaltinis tėra pensijėlė. Ji nepažįsta tos senutės Jennifer, ir kai neatveri prieš ją savęs, tada, štai, sustoja sau abi ir šnekasi, kaip lygios. Jei Patricija Jennifer pasijus didesnė, tai ir žiūrės, ko gera, kreiva akim į Karutienę, kad jai ne kursuose gal būtų vieta laiką leisti, o atsiraityti rankoves ir savo butelyje kasdien atsidedusiai gainioti dulkes ir mui- lu plauti cementinį grindinį prie durų slenksčio. Tai Karutienė į tą klausimą ir neatsivėrė.

Bet Patricijai Jennifer neužteko to vieno klausimo ir neaiškaus atsakymo. Ji — gera senutė, jos širdis pilna užuojautos žmonėms. Ji neatlaidžiai trokštų, kad visi pasidžiaugtų vasara ir geru oru.

— Lietuva netoli. Kiek čia tų mylių yra? Ar parvažiuoji? Tur būt, giminių turi. Dievukai tokie gražūs...

Senutė bėrė žodžius. Geroji senutė Jennifer net paglostė jos petį, kai pamatė, kad Karutienės akys jau pilnos ašarų. Nepasisiekimas su dievukais ir dabar priminimas namų taip susidėjo į sunkią krūvą ir taip iš karto užgulė Karutienę, kad ir ašaros jai pasirodė ir balsas jau drebėjo gaudumu. Ką dabar atsakyti tai senutei? Karutienė sutramdė save ir šiekart atsakė. Ji turėjo vyrą ir dvi dukteris, Salę ir Danutę. Ar ponija Patricija Jennifer gali įsivaizduoti, kad Karutienės vyras, advokatas, numirė Sibire? Ką jis padarė? Nieko nusikalstamo ir baudžiamo jis nepadarė. Pasibeldė paryčiui prie durų ginkluoti vyrai, suėmė ir jį ir abi dukteris ir išgabeno. Karutienė tada lankė susirgusią savo mamą. Ar Patricija

Jennifer gali patikėti, kad vyras ne tik nebepamatė niekad jos, bet ir laiško jai nebeparašė ir numirė prie Lenos upės. Karutienė mokėtų nupiešti ir kitą žemėlapi, kuriuo bėgtų Lenos upė. Ten kažkur palaidotas jos vyras, pirma suspėjęs numarinti šalčio ir bado neatlaikiusią dukterį Salę. Jei ji ir nuvažiuotų prie tos upės, kapų vis tiek nebesurastų, kur gulė tie jos brangiausieji. O jos Danutė iškentėjo bado ir šaltį ir užaugo prieglaudoje. Bet ta jos Danutė, te gu patiki brangioji Patricija, ištektėjo už Maksimo Lomovo, gyvena Taškente ir retkarčiais dar parašo motinai. Ar ponija Jennifer patikės, kad Danutės motiną, šitą, va, Oną Karutienę, buvo ištikęs baisus nervinis smūgis, kai ji susilaukė iš savo dukters rusų kalba rašyto pirmojo laiško? Apie pusę metų Karutienė kalbėjosi pusiau su anuo pasauliu, kol jai vėl buvo leista grįžti į darbą. Kad vyras užkastas prie Lenos upės, kad Salė ten kažkur miega amžinu miegu, Karutienei dar buvo pakeliamas smūgis. Krito tūkstančiai, krito ir Karutis su vyriausiąja dukterimi, ir tik baisu, kad net Danutė nežino jų kapų vietos. Bet moterį pribalgė tas laiškas. Ar tai jos ta čiułbuonėlė, nuolat čiauskėjusi namuose, dabar pasidarė tokia svetima, kad nebesusikalba su motina? Štai kas sumaišė motinai gyvenimą ir užtemdė saulę. Tur būt, ir Lomovas, tas Maksimas, kaltas, kad dar viena tvora atskyrė Danutę nuo motinos.

Klausydamasis šitos istorijos, aš paskubom prie Karutienės pasiryžimo atkakliai misionieriauti pridėdau dar naują svarų motyvą, gal patį svariausią iš visų. Štai dar iš kur kyla ta didžioji šios moters stiprybė!

Geroji senutė Patricija Jennifer išklaušė pasakojimo, dar kartą paglostė Karutienės petį ir atsidususi apsidairė. Baigėsi pertrauka, dar viena pamoka prieš akis, o ji labai norėtų parvežti tą nelaimingą moterį namo. Bet sūnus atvažiuos jos paimti tik po valandos. Ar Ona Karutienė dar galės čia pasėdėti tą valandą?

— Ne, ne, ačiū, — skubėjo Karutienė atsisakyti paslaugos. — Man netoli, pareisiu ir pėsčia.

gimę jų vaikai išmokyti lietuvių kalbą. O tam atsiekti reikia tik vieno dalyko: tėvai turi tarpusavyje lietuviškai kalbėti. Vaikas išmoksta kalbos, jos besiklausydamas. Kalbos išmokimas yra turbūt dar ir dabar nepilnai suprantamas. Bet yra žinoma, kad tėvų koks ypatingas mokymas pradžioje didelės įtakos neturės. Vaikas turi tą kalbą girdėti, su ja dažnai susidurti, ir jis ją išmoks. Be to, yra žinoma, kad vaikas gali išmokti dvi kalbas ir gali sėkmingai jas skirti. Tad man atrodo, kad tėvai neturėtų bijoti, kad lietuvių kalbos mokėjimas kenks jų vaikų anglų kalbos mokėjimui arba priešingai, kad anglų kalbos mokėjimas kenks vaiko lietuvių kalbos mokėjimui. Aš pats lietuvių kalbą išmokau iš tėvų, o anglų kalbą žaisdamas su kaimynų vaikais. Ir, kaip tėvai sako, aš tų kalbų nemaišiau. Kitas klausimas dėl akcento. Vieni tėvai bijo, kad lietuvių kalbos mokėjimas gali sugadinti jų vaikų angliško akcentą. Man tai lietuvių kalba nesugadino angliško akcento, ir man atrodo, kad nėra daug tokių, kuriems lietuvių kalbos mokėjimas būtų pakenkęs. Dažniausiai akcento problema atsiranda, kai norima kalbą išmokti vėliau — jaunuolio ar vyresniojo žmogaus amžiuje. Be to, šiandien yra daugiau problemų su lietuviais jaunuoliais, kurie kalba anglišku akcentu, o ne priešingai. Jeigu kiltų problemų dėl angliško akcento grynumo, tai tas problemas, tikiu, lengvai sutvarkys vietinė mokykla. Tad man atrodo, kad lietuviai tėvai turėtų rūpintis ne tiek angliško, kiek lietuviškojo akcento švarumu.

Bendra išvada yra ta, kad tėvai turi kalbėti tarpusavyje lietuviškai ir turi kalbėti su savo vaikais taip pat tik lietuviškai, tuo užtikrindami teisingą jų lietuvių kalbos mokėjimą. Sakoma, gera pradžia — pusė darbo. Tai tinka ir vaiko auklėjimo atvejuje. Daugumas psichologų iškelia priešmokyklinių metų svarbumą žmogaus charakterio formavime. Pritaikant tą pastabą lietuviškam auklėjimui, reikia pabrėžti, kad lietuviškas auklėjimas įgyja pagrindus priešmokykliniame amžiuje.

Bet man atrodo, kad nereikia išsigąsti, jei vaikas priešmokykliniame amžiuje pramoksta anglų kalbos. Tas gali būti jam labai naudinga, nes mokykloje kalbama tik angliška, ir jis gali pasijusti nejaukiai, nemokėdamas tos kalbos. Vienoje anketoje, kuri buvo pravesta Čikagos aukštesniojoje lituanistikos mokykloje, paaiškėjo, kad dalis atsakiusių, pradėdami lankyti mokyklą, turėjo ne-

malonumų iš mokytojų ir draugų pusės dėl visiško nemokėjimo angliška. Bet tas nemalonus daugumai tęsėsi, palyginti, labai trumpą laiką ir nepaliko didesnės ar mažesnės neapykantos lietuviškumui ar lietuvių kalbai.

Nors mažas vaikas gali išmokti kalbą, vien tik tą kalbą girdėdamas, bet jam augant tėvų pastangos tą mokėjimą pagerinti ir tos kalbos žodyną praturtinti įgyja didesnę reikšmę. Pradžioje tėvai vaikui skaitys pasakas; vėliau, kai vaikas pats skaityti išmoks, reikia jį raginti skaityti, parūpinti jam vaikiškų knygelių, žurnalų. Kiekviena šeima turi stengtis turėti didelę lietuvišką biblioteką. Nesvarbu, kad visos knygos nebus perskaitytos nei tėvų, nei paaugusių jų vaikų. Svarbu, kad jų yra ir kad jų yra didelis pasirinkimas. Žinoma, kad paaugęs vaikas paimtų skaityti lietuvišką knygą, reikia šio tokio paskatinimo. Tačiau, kai tas paskatinimas virsta griežtu reikalavimu, jis gali išugdyti pasipriešinimą vaikai — prievarta skaitoma knyga gali vaikui pasidaryti nemaloni ir neįdomi. Reikėtų stengtis, kad tas skatinimas nevirstų prievarta. Galima, pavyzdžiui, vaikui duoti pasirinkti iš trijų knygų, kurią jis labiausiai norėtų perskaityti. Aš pats, pavyzdžiui, susidomėjau lietuviškomis knygomis tik tada, kai pats savo noru pasirinkau knygą ir pradėjau skaityti. Prieš tai tėvų ar mokytojų skatinimai man nepadarė didelio įspūdžio. Taip pat gali paveikti ir tėvų pavyzdys: jei vaikas mato knygas ar laikraščius skaitančius tėvus, gali ir jame kilti susidomėjimas knygomis ar laikraščiais. Pagaliau, tėvai turėtų patys susipažinti su vaikų literatūra, kad galėtų, vaikui perskaičius kokią knygą, žurnalą ar laikraštėlį, tą skaitytą medžiagą aptarti, apie ją su vaiku pasikalbėti.

Mano įsitikinimu, tėvai daro didelę klaidą, kada jie leidžia vaikams kreiptis į juos anglų kalba, o patys atsako lietuviškai. Tai gal atsitinka, kai tėvai skuba ką bedirbdami ir net nepastebi, kad vaikas kreipėsi angliška. Mano nuomone, tėvai turėtų pabrėžti, kad su jais kalbama tik lietuviškai, ir jie turėtų reikalauti iš vaikų, kad jie klausytų lietuviškai. Taip pat man atrodo, kad klysta tėvai, kalbėdami angliška su vaikais, pasiteisindami, kad jie nori išmokti anglų kalbą. Yra kitų būdų anglų kalbai mokytis, jei ji būtina pragyvenimui, o tuo tarpu kalbėjimas angliška su tėvais vaikui gali pasidaryti įpročiu, ir taip svarbiausias ir gyvas lietuvių kalbos mokymosi būdas nebus panaudotas.

Bus daugiau.

Tadien ji nenorėjo laukti paskutinės pamokos, nes savų nelaimių ir negandų pasakojimas išsekino visas jos jėgas. O iki kito karto viskas atvėso. Ji tik pastebėjo, kad, rodos, visa klasė jai lyg ir meilesnė pasidarė. Štai Johnas Smithas visada dabar toks jai paslaugus, kaip tikras riteris. Patricija Jennifer su plačiausia šypsena sutikdavo Karutienę ir su tokia pat atsisveikindavo. Ji pasidarė tikra Karutienės draugė. Kartą net kvietė važiuoti į jos namus išger-
arbatos ir atsisakymą palydėjo beviltišku rankos mostu ir atodūsiu. Kokį mėnesį niekas nebeminėjo Lietuvos. Bet ta tema grįžo į jų pokalbius. Kaip Karutienė spėja, dėl to mandagios tylos laikotarpio kalta Patricija Jennifer, ir aš sutinku, kad taip gali būti. Geroji senutė, aišku, su Karutienės liūdna istorija supažindino visą klasę, ir tokį spėjimą patvirtintų ypač ta Johno Smitho riteriška laikysena. Jis pirmasis prasižijo dėl tų dievukų, kad jie iš Afrikos, ir dabar stengėsi riterišku išpirkti savo kaltę. Tiesa, senutė Patricija savo užsiminimais dėl atostogų išspaudė Karutienei ašaras, tai irgi gali jaustis kalta, kad praradė nesupratimą. Ji, matyt, ir išpirko viską tuo dideliu savo gerumu, tuo Smitho suriterinimu ir tomis visų saldesnėmis šypsenomis. Bet ji pati, lyg susikalbėjusi su kapitono padėjėju Smithu, iš naujo užkūrė mano tą pensininkę Karutienę.

Abu jie pertraukos metu sustojo prieš Karutienę, pakalbėjo apie orą, apie savo darbus klasėje ir nuklydo į garsiuosius pasaulio žmones. Visos tautos tokių turi. Štai ispanai, prancūzai, anglai. Abu jie minėjo garsenybių pavardes, kurios tik ateidavo į galvą, o Karutienė jiems padėjo. Va, dar paimkim žydus. Jie turi bibliją, kuri žinoma visam pasauliui! Karutienė tai priminė. Taip, turi. Turėjo Einšteiną! Taip, Einšteiną. Maža tauta, o matai... Šolemą Aleichemą atsiminė Smithas. Taip, irgi žydus.

— O ką turi lietuviai? — taip, Smithas paklausė, tasai pats, kuris ir dėl tų dievukų supainiojo reikalą.

— Lietuviai? Daug ką turėjo ir turi, — moteris nedelsdama atsakė. — Vytautą Didįjį ar girdėjote? Kunigaikštį Algirdą, kuris Juodojoje jūroje girdė savo žirgą. Ne, Vytautas girdė, — pasitaisė ji. —

Lietuva buvo imperija, atgynė Europą nuo totorių Aukso ordos. Valdė rusų žemes...

Ji kalbėjo ir žiūrėjo į abu savo klausytojus. Kai jos akys užgriebė ironišką šypsenėlę Smitho veide, tuojau ji ir nutraukė savo įrodymų sąrašą. Prašau, sakyk, jeigu ką turi!

— Algirdą... — Smithas, matyt, iš Karutienės visos kalbos tepajėgė atsiminti tą vieną vardą. — Algirdą, Algirdą... Valdė rusus lietuviai. Bet britų niekada nevaldė. Romėnai, saksai, bet ne lietuviai, — ir jo šypsena dar padidėjo. — Taigi, valdė, valdė...

— Valdė, valdė, tikra tiesa, valdė, — atsigavusi gynė savo pažiūrą Karutienė, bet tuojau ir susigriebė, kad ginčas gali pereiti į karštybes, jeigu ji pasiūlys kapitono padėjėjui atsiversti knygą ir pasiskaityti. Tegu jis išsitraukia iš spintos enciklopediją ir sustoja ties Lietuva. Ji suabejojo, ar Smithas gali turėti enciklopediją. Ne, ji geriau tylės, nes jeigu tas jūrų vilkas neturi enciklopedijos, tai tokiu priminiu jis pasijus pažemintas. Tai ji ir nutilo, vien pasakiusi senutei Patricijai Jennifer: — Jūsų garsusis Gielgudas taip pat yra lietuvis!

Šitas argumentas turėjo būti triuškinantis. Karutienės veidas švietė iš džiaugsmo, kad jai atėjo į galvą ta išganinga pavardė. O kaip gi senutė Jennifer? Jos išraiška: abejinga.

— Gielgudas? — atklausė ji taip, lyg tartum sunku būtų pratarti žodį. Taip, matyti, kad senutė abejinga. Palik ją, tą Patriciją Jennifer, džiaugtis tuo, kas arčiausia jos susenusiai širdžiai ir kas seniai žinoma ir įprasta!

Po to pasikalbėjimo Karutienė trumpam lyg ir nuleido rankas. Jai net rodėsi, kad tikrų tikriausiai niekada jau nebeteks piešti pirštu Lietuvos žemėlapių. Kokia prasmė, jeigu ji susilaukia abejingumo ir juoko net iš tokių žmonių, kuriuos visam būry laikytų šviesiausiais! Kiūtok sau, Ona, kaip ji man sako, įsisupus žiponan, ir baik šitaip savo senatvę, tarytum būtum niekas. Tačiau jos rankos pakilo. Ji prisirinko knygų ir nunešė artimiausiems savo

pokalbių dalyviams — senutei Patricijai Jennifer ir jūrų kapitono padėjėjui Johnui Smithui.

— Mes ne iš Afrikos, kapitone! — ji ištiesė knygas, vėl pilna entuziazmo. — Mes ir ne iš mėnulio! Mes, va, iš šitos žemės prie Baltijos jūros, mes — lietuviai, — ir ji rodė tikrą žemėlapi, įklijuotą knygon, ir Johnas Smithas paėmė knygas, jis paskaitys, taip, taip, jam įdomu. Senutė Jennifer atsiskakė. Senatvė, ir akis ji turi saugoti būtiniausiems reikalingams. Ne, ji nebegali skaityti.

Smithas po savaitės atnešė knygas. Taip, įdomu visa kas. Jeigu Karutienė nori žinoti, tai jis užtiko ir Algirdo vardą, kurį anąkart ji minėjo. Taip, įdomu. Kiek tų kunigaikščių, kiek vardų! Sunku visus ir atsiminti.

Karutienė klausėsi Smitho garsiajimosi, ir ją apėmė abejonė. Ta abejonė vis didėjo.

— Jis neskaitė, — sako ji man. — Jis tik pavartė ir atnešė, šitas senas velnias su pypke. Vardų rodyklėje surado Algirdą ir dabar didžiuojasi.

— Gal ir nepagrįstas įtarimas, — raminiu moterį.

— Gerai, atsiminė Algirdą. Bet daugiau nieko neatsiminė ir neminėjo.

Gal ir jos teisybė, imu ir aš svyruoti, gal ir jos. Ar Karutienė žino ką nors apie Bechuanlandą arba Malavio respubliką? Aš dabar ginu prieš ją Smithą ir jo nesidomėjimą. Ne, aš vien stengiuos išblaškyti jos nusivylimą, kad nesiseka misionieriauti. Ar Karutienė trokšta sužinoti, kas dedasi Malavyje ar Gvinėjos respublikoje? Žmonės visi yra panašūs. Kas čia pat po akių ir po kojų...

— Aš jiems nuolat būnu po kojų. Aš ištisas dienas esu tarp jų, — sako ji man.

— Esi, taip, esi. Bet kai juodasis eina gatvė, tai niekas nesidomi, ar jis iš Malavio, ar iš Nigerijos, ar iš Kenijos. Jis tik negras, juodukas tamstai ir man, ir Johnui Smithui, ir tai Patricijai Jennifer. Taip, negras.

Bus daugiau.

NEŽINOMAS MAIRONIO LAIŠKAS

Didysis Maironis nuėjo į mūsų tautos istoriją. Baigta jo epocha. Bet kiekvienam lietuviui yra brangu, kas liečia mūsų mylimą dainių. Štai laiškas paskelbtas Vilniuje, Maironis jį rašė labai tolimais laikais. Brangindami kiekvieną Maironiui artimą gyvenimo bruoželį, dideliu įdomumu skaitome tą laišką. Ten atsispindi Maironio nuotaikos, jo intymūs jausmai ir šilti žmogiškieji jo išgyvenimai tolimaisiais laikais, taip pat ryškėja jo ryšiai su ano laiko aplinka ir asmenimis, kurie jam asmeniškai buvo brangūs.

" Peterburgas,
1897 m. lapkričio 4 d.

Maironis (viduryje) su savo giminėmis ir bičiuliais Palangoje maždaug 1920 m. v. asarą.

Maloniolj Ponla!

Monotoniškame, pilkame ir kasdieniniame žmogaus gyvenime pasitaiko valandėlių, deja, per trumpų, kai tau švysteli kažkoks naujas spindulys, atskrenda kažkoks šnibždesys iš nežinomos tolimos šviesios šalies. Valandėlėi pabusi ir imsi ilgėtis kažko... ko nėra čia, pasaulyje, geriau suprasi savo aukštesnį, kilnėsnį, negu šis žemiškasis, toks laikinas gyvenimas, pasiėjusi tarsai atgimęs, gavęs naujų jėgų. Ak, kad tai nebūtų apgaudin-gas sapnas arba gundantis regėjimas, kuris taip greitai išnyksta drauge su širdies skausmu, lyg nutrūkusios arfos stygos skambėjimas

Laikas viską nusineša ant savo sparnų kaip banga!
Keičiasi žmonės, jų sapnai ir svajonės!...
Tas, kas vakar dar juokėsi, šiandien drėkina ašara skruostus,
Ir pasilieka vien tik, ak, vien tik atsiminimai!...

Perskaitęs Ponios laišką, pagalvojau: "Dar esama pasaulyje gerų ir tokių naiiviai atvirų širdžių, kai aplinkui jas vis šaltesnės ir vis labiau sustingusios ". Atsisėdau prie rašomojo stalo dirbti kasdieninio paprasto darbo, tačiau protas šį kartą atkakliai atsisakinėjo man paklusti; mintis kaip paukštis skrido kažkur toli toli... į gimtąją šalį, į Dubysos pakrantes, po pažįstamais stogais!...

Kur banguoja Nemunėlis, kur Dubysa mela plaukia,
Ten Lietuva mano miela, ten ir širdį mano traukia.

Prisiminiau atostogų laiką, taip mieliai praleistą tarp savųjų draugiškų ir malonių žmonių. Prisiminiau Wgenus, Pozvežynecą ir, žinot ką dar prisiminiau? Ne tuos, gal būt, per linksmus žaidimus, juokus ir pokštus... bet ar atsimenat, Ponla, tą vakarą, sodą, upeliuką ir tą kūdrą, kurioje varlės kūrė? Jau gerai nebeprisimenu, ką ten dainavome, bet negaliu užmiršti tos vienos liūdnos dainos: "Iš tos vargšės žemės..." Taip man tada pasidarė liūdna ir graudu. Kodėl? Nežinau. O, pasitaiko ne kartą tokių valandėlių, kai sieloje pajunti tuštumą ir vieatvę, sieloje, kuri skrenda iš šios vargšės žemės į kažkokią tolimą, nežinomą šalį!...

Kadaise mėgau tylią gegužės naktį
Prie Nemuno klausytis lakštingalų trelių,
Mėgau tą muzikų grojimą minorinį,
Kur ilgesio kerais širdies gelmės pasiekia

Bet daina, kuri veržias iš žmogaus krutinės,
Ilgesiu bėgaliniu nuo žemės kažkur pakilt kviečia!...

Ir norėtum kažkur pabėgti... į kalnus,
Prie jūros,
Ir ten išsiverkti prieš Tave, o Dieve!

Ponla, tur būt, nustebsit, kad man daugiau sia patinka liūdnos ir ilgesingos melodijos, nors aš dažnai atrodau linksmas ir gyvas, betgi ar maža pasaulyje ir kiekviename žmoguje mįslių? Pagaliau ar labai tai kam galvoj. Štai ir Ponla fotografijoje atrodot kiek nuliūdusi, o tuo tarpu Raseiniuose tai linksmi leidžiat laiką, kad juoką girdžiu Peterburge, o kai išgirstu, tai mano dvasia ir nuskrenda paukščio sparnais, kad galėčiau juoktis su besijuokiančiais arba surankioti ašarėles perliukus, nors jos kažkaip

greitai pakeliui išdžiūsta, ir mano pasiuntinys grįžta pas mane tuščiomis rankomis. Koks jis negeras! Ponla turėtų jį nubauti, jei kartais netikėtai nutvertumėt. Jis ir dabar kažkur netoli žiūri į akis. Ar Ponla jo nemato? Bet jis Ponlą mato ir paskui man apie viską papasakos. Aš jau net spėju, ką jis man parneš: "Kuriems galams čia, -sakt Ponla nekantraudama, -tas laiškas ne laiku!" Tokia terlionė! Negali įskaityti, o laiko nėra: reikia ruošti vestuvėms, rūpintis dispensu, kviešti pabrolius ir pamerges, tvarkyti sukneles ir t. t. Jis atskris ir į vestuves su nuoširdžiausiais linkėjimais ilgiausių ir laimingiausių metų Ponui Danieliui Edell' lui nes aš pats, kad ir labiausiai norėčiau, negalėsiu išvažiuoti iš Peterburgo, tai priklausos ne nuo mano norų. Įdomu, su kokiomis žiniomis grįš mano keliaujanti dvasia, kad jos bus linksmos, neabejuoju, tačiau kas visus viršijo ir kas smarkiausiai drožė polonezą? Kad ji man kartais neprimeluotų, prašau pačią man tai aprašyti ir drauge atsiųsti žadėtąją kabinetinę nuotrauką, jei galima, su pono Danieliaus fotografija, man tai bus dviguba laimė. Aš savosios dabar atsiųsti negaliu, nes neturiu: atidaviau paskutinę, ir toji nesuprantamu būdu išbluko: prašau už tai nubauti ir mesti į kampą. Labai gailėjau, kad neatvažiuot manęs išleisti, maniau, kad pykstat. Yikėjau, kad Ponla ilgesnį laiką pasiliks Pozvežynece ir iš ten išvažiuosite. Raseiniuose atsitiktinai sužinojau, kad reikalai kitaip susiklojo, tačiau nemaniau, kad panelė Teklė ir Ponas Danielius sutiks važiuoti į Bernotus, o dėl Ponios, buvau įsitikinęs, dar pagalvojau, kad jei užėsiu į vaistinę, tai dar ko gero atšauksite pažadą. O šiaip nenorėsi neišlaikyti žodžio, tačiau kaip paskui teko nusivilti! Rašyčiau dar daug daug, nes neišsakiau nė pusės to, kas guli man ant širdies, bet jau nebėra vietos. Vis šaudo iš patrankų, nes jūra užlieja miestą, potvynis, po miestą plaukiosim valtimis. Sudiev! Sudiev! Prašau pasveikinti Panelę Teklę, Poną Danielių, visus Pozvežynece ir t. t., ir t. t., visus po šimtą kartų. Pasilieku su giliausia pagarba

J. Maculevičia "

KANADOS PRAMONĖ IR KRAŠTO PAŽANGA

Kai tik buvo gautos žinios, kad Amerikai truks ta naftos, tuojau buvo sustiprinti tyrinėjimai naftos resursų srityje. Apla- mai visame pasaulyje energijos poreikavimas padidėjo. Ypatingai susi- rūpinta naftos išteklių ty- rinėjimais.

Albertos provincija, kur esama milžiniškų dujų, naftos ir naftai gaminti gamtinių resursų, pasi- skubino paskelbti, jog šių prekių kainos bus padidin- tos. Pajamos iš šių prekių pardavimo sudaro pagrindi- nį provincijos gerbūvio šaltinį. Ontario provincija iš Albertos gauna dujas, už kurias turės dabar kaip manoma mokėti kiek pa- didintas kainas. Ontario provincijos administraci- jos vadovai specialiai nu- vyko į Albertą ir tarėsi dėl dujų ir naftos prekių. Ontario sparčiai progresuo- ja ir energijos suvar- tojimas kiekvienais me- tais didėja. Apskaičiuoja- ma, kad 1990 metais Onta- rio provincija turės jau 11 milijonų gyventojų. Ontario yra turtinga daugeliu po- žiūrių. Pavyzdžiui Ontario turi urano tiek daug, kad jokieis siekia 15% pasau- linių atsargų.

Tačiau nereikia užmirš- ti, kad pati Kanada sunau- doja labai didelius kiekius savo turtų ir daugelio iš- kasenų kiekis kiekvienais metais vis mažėja. Saky- sim, Albertos natūralių

dujų rezervų gali pakakti dar 20-25 metams. Anglių atsargos tebėra pasakiš- kai didelės, bet ir jos gali išsisemti.

Kanados vandenys išim- tinai turtingi žuvimis. Sve- timų valstybių žvejų lai- vai, tame tarpe ir soviet- tiniai, nuolat slankioja ap- link Kanadą. Dabar susi- rūpinta Kanados žuvinin- kystę sumoderninti, pasta- tyti naujus laivus ir žuvis apdirbimo įmones. Šiam reikalui yra paskirta maž- daug 40 milijonų dolerių.

Dar svarbus Kanadai miškų ūkis. Daromos pa- stangos miško medžiagos parduoti Europos šalims, kurioms tos medžiagos ypatingai truksta. Britų Kolumbijos miško medžia- gos įmonės galėtų savo gamybą padvigubinti, jei- gu tik bus surastos tinka- mos rinkos.

Kanados fermeriai gar- sūs pasaulyje savo aukš- tos rūšies gaminiais. Bet rinkų trukumas ir čia jun- tamas. Kanados kviečiai pasaulinėje rinkoje vaidi- na stambų vaidmenį. Pa- staraisiais metais sutar- tys su sovietiniais ir da- bar su Kinija pagerins Ka- nados fermerių padėtį. Žodžiu, Kanada turtinga, daro milžinišką pažangą, bet kartu turi ir nemažą rūpesčių.

• TORONTO provincijos švietimo reikalams tyri- nėti komisija planuoja aukštąjį mokslą padaryti prieinamą visiems, bet ne tik kai kuriems, daugiau

pasiturtintiems. Darbinin- kai privalo turėti galimu- mus studijuoti vakariniu- se kursuose, taip pat rei- kalinga praplėsti neaki- vaizdinį mokymą. Tuo tar- pu reikalinga daugiau pro- fesorių universitetams ir aplamai aukštosioms mo- kykloms.

• KANADA davė paskolą Barbados valstybei sumo- je 3,309,900 dolerių. Ši paskola bus sunaudota nau- jo cukraus fabriko staty- bai.

• QUEBECO provincija nusprendė įvesti butų kon- trole. Ateityje namų savi- ninkai neturės teisės pa- kelti butų nuomos kainas be administracijos žinios.

• KANADOS darbininkų uždarbiai praeito lapkri- čio mėnesyje buvo 11% didesni, negu 1971 metais.

• KANADOS piliečiai jau- čia nuolatinį pragyvenimo pabrangimą. Nors nežy- miai, bet reikalingiausių prekių kainos vis auga.

Jeigu imti pagrindu 1961 metų kainas, tai dabar jos pakilo 143,3 nuošimčių. Maisto produktai pakilo 2%, padidėjo ir butų nuo- mos. Tarp pabrangusių prekių randame ir tabako išdirbinius bei alkoholi- nius gėrimus. Apsirengimo ir transporto išlaidos ma- žiausia pakilusios. Maisto produktų kainos padidėjo dėl mėsos, jautienos ir kiaulienos pabrangimo.

• KANADOS Raudonasis Kryžius pasiuntė į Vietna- mą delegaciją, kurios priešakyje yra generolas A. Vrinch. Šios delegacijos pareigūnai tyrinės karo belaisvių padėtį, o taip pat

Vercheres vietovėje netoli Montrealio, kur 1692 metais vyko kovos su Iroquois, ir šiandien tebestovi šis malūnas.

nustatys kokiose sąlygose jie buvo laikomi. Tai buvo numatyta pasirašytoje su Šiaurės Vietnamu sutar- tyje.

• LESTER PEARSON, buvęs Kanados ministeris pirmininkas, mirdamas paliko turto 597,915 dole- rių sumai. Pearson taip pat turėjo turtingą biblio- teką ir didelį archyvą. Tai buvopalikta mokslo įstai- goms.

• KANADOS ginkluotos pajėgos praeitų metų pa- baigoje turėjo 83,043 ka- reivius. Karo tarnautojų tarpe buvo 1,810 moterų. Aukštųjų karininkų, skai- tant majoru-generolu buvo 110,0 žemesniųjų karinin- kų 15,186.

• KANADOJE šiuo metu lengviausia gauti darbą yra inžinieriams, įvai- riems mokslininkams, o taip pat sąskaitybės spe- cialistams. Lygiai darbo jėgos poreikavimas pa- didėjo statyboje ir kasy- klose.

• QUEBECO provincijos mokyklų autobusai pasiro- do nėra pilnoje tvarkoje. Bent 50% nuošimčių visų kursuojančių mokyklų au- tobusų turėjo šiokių ar tokių defektus. Kai ku- riuos kursuojančius auto- busus teko visai pašalinti, kitus atiduoti pagrindi- niam remontui.

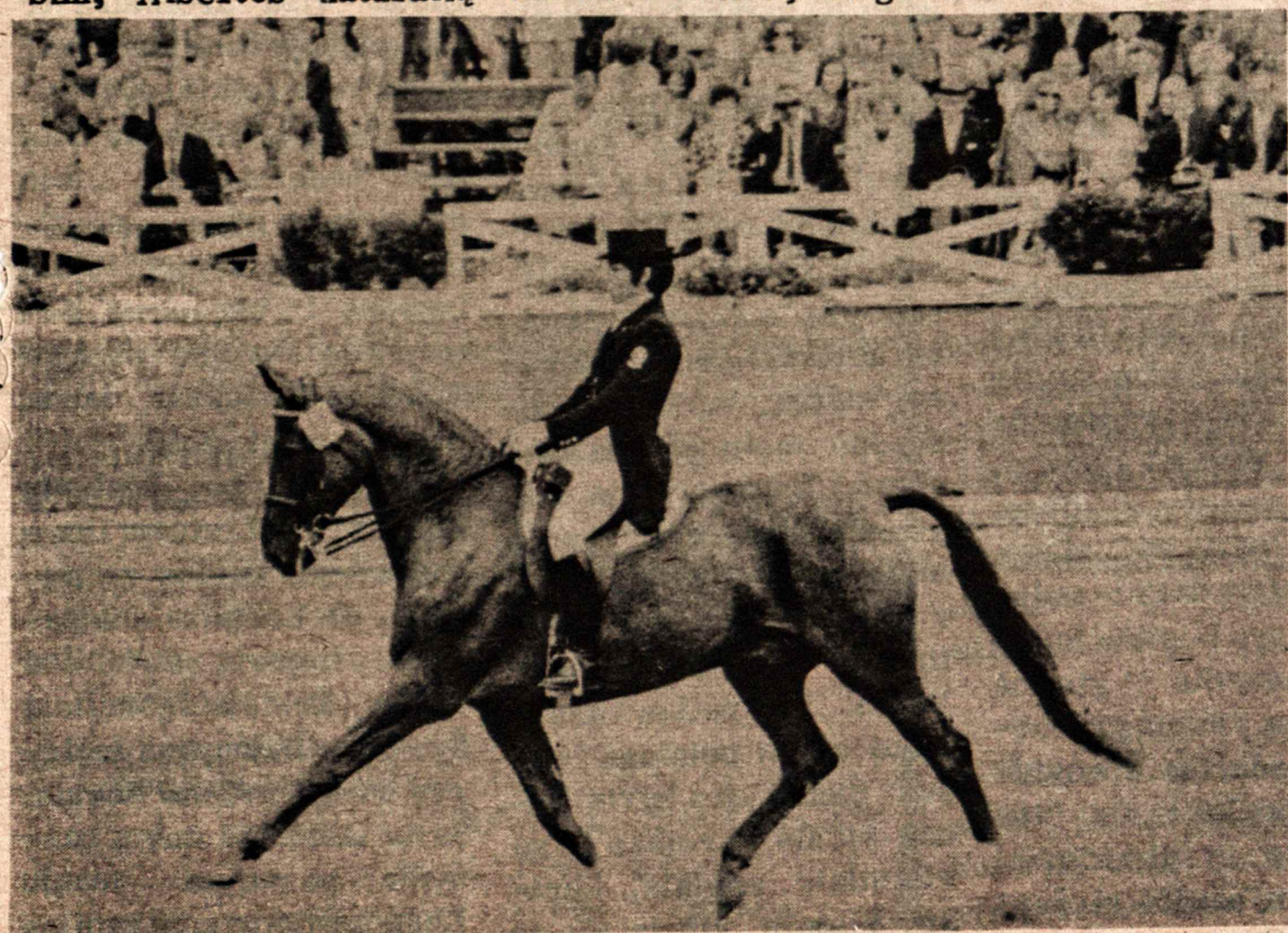
• AUKŠČIAUSIAS Kana- dos teismas nubaudė unijų vadus Pepiną, Laberge ir Charboneau už tai, kad jie nepaklausė teismo įsaky-

mo nutraukti streiką. Buvo įsakyta ligoninių tarnau- tojams pradėti darbą. Bet minėti asmenys atvirkš- čiai, stengėsi darbininkus atkalbėti nuo teismo sprendimo vykdymo. Da- bar jie visi trys jau kalė- ime.

• TORONTO policininkas Maitland, gavęs praneši- mą, kad plėšikas banką apiplėšęs važiuoja jo kryp- timi, pasistengė jį sulai- kyti. Bet sulaikytasis va- leido į jį šuvį ir užmušė vietose. Policininko žudi- kas iš Montrealio Vaillan- court.

• PRAEITĄ savaitę Mon- trealio gyvenimas buvo tiesiog paraližuotas dėl iškritusio sniego daugy- bės. Sniego iškrito tarp 8 ir 10 inčių. Sniego pūga Montrealio gatves padarė nei praeinamas, nei pra- važiuojamas. Du miesto piliečiai mirė kelionėse, kai jų automobiliai susi- dūrė. Gatvių valymo dar- bininkai dirbo pilnu tempu, bet ir tai miesto gatvės buvo šiek tiek pravalytos tik pokelių valandų darbo. Mokyklos pūgos metu bu- vo uždarytos. Daugelis lėk- tuvų iš Kanados miestų ir New Yorko negalėjo atvykti.

Kaimynui, geram bičiuliui, jaunavedžiams –
– laikraštis geriausia dovana

KANADOS JOJIMO ČEMPIONĖ

Buvus Londone ir neap-
lankius čia esančių Lietu-
vių Namų, Lietuvių Klubą,
Lietuvių Parapijos su sa-
va lietuviška bažnyčia ir
vėliau Lietuviškos Sody-
bos, esančios šone Londo-
no, būtų tikrai padaryta
didžioji lietuviška nuode-
mė. Palikus linksnį Muncheną, su maloniais
olimpiniais ir kitais festi-
valiniais prisiminimais,
pakilau Londono link. Ne-
turėdamas čia jokių pa-
žįstamų, žinojau tik, kad
čia yra gerai veikiantis
Lietuvių klubas, todėl tuoj
pat ir skambinu iš aero-
dromo. Atsiliepa stiprus
bosinis balsas ir sako tuoj
pat važiuoti namų linkui,
kur viskas bus sutvarkyta.
Senoviškam Londono
taxi kuri anksčiau tik fil-
mose esu tematęs, priva-
žius prie namų, jau ma-
ne pasitiko klubo ir namų
ūkvedys, baro viršininkas
ir visas šio didelio pasta-
to užvalda Kazys Makū-
nas, nurodymas mano
gyvenamą kambarį ir liep-
damas jaustis kaip na-
muose.

Londono lietuvių namai
susideda iš dviejų pasta-
tų. Pirmajame yra D. Bri-
tanijos Lietuvių S-gos bu-
veinė, "Europos Lietuvio"
redakcija, administracija
ir spaustuvė, kuri be šio
laikraščio atlieka ir labai
didelį kultūrinį darbą,
spausdinant "Nidos" kny-
gų leidyklos knygas ir visus
kitus jos leidžiamus leidi-
nius. Čia randasi taip pat
ir Lietuvių Namų Akcinė
B-ve. Tai namas, pavers-
tas administracinėmis
įstaigoms, kurio didelia-
me rūsyje randasi ir
spaustuvė, padalinta į bent
keturis paskirtus kamba-
rius.

Antrasis šalimais su-
jungtas namas yra paskir-
tas klubui ir gyvenamiems
kambariams, kurių čia
randasi 33. Daugelyje iš
jų gyvena nuolatiniai gy-
ventojai, pensininkai, kai
kita dalis yra skirta pra-
važiuojantiems tautie-
čiams, kurie savoje ap-
linkumoje, švariuose ir
gan pigiuose kambariuose,
kainas lyginant su hote-
liais, gali rasti laikiną
prieglobstį Londone. Tas
yra gana svarbu, nes patys
namai nėra toli nuo mies-
to centro, susisiekimas
10 psl.

yra labai gerai ir malo-
nios savųjų tautiečių pa-
slaugos, patarimai, bei nu-
rodymai yra labai reika-
lingi ir palankūs didžia-
jame Londone.

Apžiūrėjus Lietuvių Na-
mus, spaustuvę, klubą ir
kt., aš labai ir labai nu-
sistebėjau kaip ši maža
Londono lietuvių kolonija
galėjo tą viską įsigyti ir,
dar svarbiau įsigijus, tai
su nemažėjančiu, bet didė-
jančiu pelnu ir viso turto
plėtimu, tai išlaikyti. Ke-
lias dienas buvau nuošir-
džiai globojamas visų šių
bendrovių, klubų ir namų
sekretoriaus Albino
Pranckūno, kuris man vis-
ką aprodęs čia Londone,
mane porai dienų nusiwe-
žė į už 50-ties mylių
esančią Lietuvių Sodybą.
Tai žmogus su "dušia ir
kūnu" atsidavęs ne tik vi-
sam lietuviškajam vietin-
iam klubo ir bendrovės
darbui, bet taip pat nei
laiko, nei sveikatos nepai-
sąs visiems mūsų bėn-
driams lietuviškiems po-
litiniams bei kultūriniais
reikalams. Tai gyva dina-
miškoji lietuviška maši-
na, kuri net laiko negali
surasti savo automobilio
nuplovimui, nes, tas užima
laiko, per kurį galima ne-
mažai ką padaryti, kai ir
su Londono suodžiais ap-
nešta mašina galima va-
žiuoti ir padaryti, kas yra
reikalinga, kad tik savieji
reikalai gerėtų. Jo nuomo-
ne, nei jis, nei joks kitas
lietuvis ar lietuviška or-
ganizacija, negali nustoti
savo darbe vilties būti
pasyviais ir stovėti vieno-
je vietoje, neturint naujų
atėties planų, kurie vienu
ar kitu būdu turi būti stu-
miami į priekį. Jeigu mes
galime džiūgtis savo jau-
kų klubų, kaip pasakė A.
Pranckūnas, savo gražia
sodyba, savo bendrovė ir
kt., tai mūsų pats didysis
pasididžiavimas yra mūsų
laikraštis "Europos Lietu-
vis" ir knygu leidykla "Ni-
da". Jie teneša mums tik
nuostolį, tačiau mes
džiaugiamės, kad gauti iš
kitų malonumų pinigai,
gali būti panaudojami
šlems kultūriniais daly-
kams. Spauda šviečia mus,
kai knygos džiugina ne tik
skaitytoją, bet tuo pačiu
paremia ir rašytojus. Nes
kas gi tada atsitiktų, jeigu

rašytojas neturėtų kur sa-
vo leidinių spausdinti.
Kaip tik šiuo metu yra iš-
leista "Nidos" 87-ji knyga
Kazio Barėno redaguota
"8-ji Pradalge". Tai yra
mūsų rašytojų ir poetų
raštų rinkinys. Šių kny-
gų, kuriose galima rasti
mūsų garbiausių rašytojų
pavardes, su ju paskuti-
niaisiais kūriniiais, numa-
toma išleisti 10 tomų.

Laikraščio redakcijoje
susipažįstu su "Europos
Lietuvio" redaktoriumi ra-
šytoju Kaziu Barėnu.
Poetiškai plaukai, angliško
tipo ūsai ir britų aristo-
krato laikysena, redaktori-
aus atžvilgiu sukelia
man mistinį jausmą, ta-
čiau tuoj pat pradėdame
šnekėtis apie žurnalistinį
darbą, paskirus laikraš-
čius, manokelionę, bendrus
pažįstamus ir visas mis-
tiškumas virsta kolegišku
draugiškumu. Betaisyda-
mas korektūros, redaktori-
aus išsitaria, kad jau nuo
metų pabaigos, jis palieka
šias pareigas ir išeina į
pensiją, kas jam leis dau-
giau atsidėti savajai kū-
rybai, nors visas laikraš-
čio ir leidyklos persona-
las dar tikisi jį kaip nors
perkalbėti, tačiau aš ne-
manau, kad tas jiems pa-
siseks, nes po 16-kos me-
tų redaktoriavimo ir Ka-
ralienės pensija yra labai
maloni. Redaktoriaus pa-
kvietas, apžiūrėjau ir pa-
čią spaustuvę, kur prie
raidžių rinkimo ir susi-
pažinau su busimuoju "Eu-
ropos Lietuvio" redaktori-
um Juozu Lūža. Iš pro-
fesijos agronomas, jis
spaudos darbą dirba jau
gana ilgokai ir, nors nela-
bai norėdamas, perima
naują redagavimo darbą,
kuriam atsakomybe yra
labai didelė. Susipažįstu
kitą spaustuvės tarnauto-
ją, tai poetą Vladą Šlaitą,
kuris šiame darbe jau il-
gokai irgi dirba, rasdamas
laiko ir savajai kūrybai.
Iš viso spaustuvėje dirba
6 tarnautojai, kai visam
technikiniam darbui vado-
vauja Stasys Boskis, kurio
bendrapavardis giminė
Melbourne yra mūsų žino-
masis giedorius. Spaustu-
vės personalas ir visi šios
bendrovės direktoriai
džiaugiasi naujos moder-
nios vokiškos spausdinimo
mašinos įsigijimu, kuri

LIETUVIŲ SODYBA ANGLIJOJE

jau sekančią savaitę bus
atvežta ir pradės savo
darbą, kas suteiks daug di-
desnių galimybių visame
darbe.

Pats klubas susideda iš
jaukaus ir gražaus licen-
zijuoto baro, kurio didysis
viršininkas yra Kazys Ma-
kūnas, visus pažįstantis,
visus užkalbinas, ir vis
norėdamas mane įtikinti,
kad angliškas alus yra pats
geriausias, kai mano nuo-
mone Vokietijoje ar Austr-
lijoje paservavus tokį be-
putų ir gazo alų, būtų su
visais stiklais ir bačka
pro langą išmestas. Lai-
kraščio ir leidyklos ad-
ministratorius yra Anta-
nas Žukauskas, ramus ir
daug dirbantis žmogus.

Lietuvių Klubui priklaus-
o ir Sodyba, kurios galė-
tų daug kas pavydėti lon-
doniškiams. Tai 60-ties
akrų didžiulis puikus žė-
mės plotas, ant kurio stovi
pagrindinis didžiulis pa-
statas, turįs gražų klubą,
virtuvę, valgyklą, žaidimų
ir šokių salę ir išnuomuo-
jamų 20 kambarių. Šis di-
džiulis pastatas randasi
šalia nedidelio ežerėlio,
kuriam galime sugauti
žuvų iš netolimaus tekan-
čio upelio, turinčio nema-
žai ir forelių. Pats skly-
pas yra miškuotas ir ja-
men mažai randasi faza-
nų, kiškių, lapų, kuriuos
sezono metu galima me-
džioti. Lietuviai čia dau-
giausiai vasaroja vasaros
metu, kai sau puikias sto-
vyklavietes randa ir vietin-
iniai lietuviai skautai,
Norint šią puikią vasar-
vietę turėti pelningą išti-
sus metus, jau kuris lai-
kas biznis daromas ir su
vietiniais anglais, kurie
šią vietovę vis labiau ir
labiau pamėgsta ir daro ją

žinomesnią kurotinių vie-
tovių tarpe. Čia veikia
sportinio šaudymo ir žu-
vavimo klubai, kai visai
šalia yra ir jojimo mo-
kykla. Sodybai su atskiru
personalu vadovauja Ber-
nadeta ir Justas Snabai-
čiai. Šie energingi vilka-
viškiai čia atsikėlė iš
Manchester miesto, kartu
atsiveždami ir ponios tė-
vus Navickus. Per labai
trumpą laiką ši jauna pora
padarė visame sodybos
darbe didelę pažangą, kaip
p. Bernadetos idėjoms ir
darbams, atrodo, nėra ga-
lo ir, aš manau, kad su
greitu Sodybos pastatu
praplėtimu, ši puiki va-
sarvietė sutraukė ne tik iš
Anglijos, bet ir iš kitų pa-
saulio kraštų lietuvių va-
sarotojų, ypatingai, kad vi-
sas pragyvenimas ir prie-
žiūra yra daug pigesnė ir
geresnė negu daugelyje
Europos vietų. Be vasaro-
tojų čia gyvena ir 9-ni
lietuviai pensininkai, kurie
atidavę savo pensiją, turi
po gražius kambarius,
randa visą priežiūrą ir
lietuviškoje dvasioje ir at-
mosferoje puikiai gyvena.
Ar tik nereikės ir man
savo pensininkyste šioje
gražioje ir pigioje vietoje
praleisti, bemedžiojant
fazanus ir begaudant lie-
tuviškus karpius su ma-
žaisiais kilbukais, kurių
čia yra labai daug.

Londono, be Lietuvių
S-gos yra ir Lietuvių Ben-
druomenė, kurios pirmi-
ninką St. Kaspara susipa-
žinau lietuvių parapijos
salėje, kurioje šeštadienį
Šv. Onos Draugijos mote-
rys rengė rudens šokius.
Šalia esanti lietuvių baž-
nyčia, pastatyta senųjų
Londono lietuvių parapijos

Nukelta 12 psl.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

SKAUTAMS

JUBILIEJINIŲ METŲ ŽENKLELIS

Mūsų Sąjungos Tarybos narys v.s.V. Minkūnas jubiliejiniais metams atžymėti ir įprasminėti pasiūlė įsteigti ženklelį. Ženklielis būtų duodamas visiems tiems, kurie atliktų nustatytas sąlygas, uždavinius bei egzaminus. Pagrindinė sąlyga bei uždavinys - lietuvių bei šlaikymas ir tarnybė Tėvynei.

Ženklielis turėtų būti išpūdingas ir teikiamas užsitarnavusiems skautams - tams stovyklose iškilmių metu. Ženklielis būtų auksinis ir metalinis. Manytina, kad šiam ženkleliui įgyti, teikti ir dėvėti bus paruoštos smulkesnės detalės ar taisyklės.

LIETUVIŲ SKAUTYBĖS ĮKŪRĖJUI ATMINTI FILMAS

Iš įvairių vienetų, atėjus keletui pasiūlymų, Tarybos Pirmija pavedė, kad būtų pagamintos filmos Skautybės įkūrėjui v.s. Petru Jurgėlai atminti. V.s. O. Kiliulis rūpinosi filmo pagaminimo reikalais. Jis jau telkia reikalingas lėšas, bendradarbiauja su filmu ruošiančiais os. kun. A. Keziu ir palai- lo artimus ryšius su kiais rėmėjais bei talkiniais.

Seserijos pastangomis jau yra susuktas filmas

apie buvusią Vyriausią Skautininkę ir poetę Jūzė Augustaitytę-Vaičiūnienę. SKAUTISKŲ LEIDINIŲ REIKALU

Išleidžiama nemaža skautiškų leidinių, tačiau dažnokai jie būna nevisiškai tokie, kokie turėtų būti bei visus patenkintų. Aišku, kad šiam reikalui būtina reikiai gerai paruoštų planų ir patirties.

Mūsų Sąjungos Vyriausieji Organai pabrėžia, kad visai šiai problemai sutvarkyti būtina reikiai leidinių paruošimą centralizuoti, jų kokybę nustatyti bei platinimą reikiamai prarvesti.

Visi juk žinoma, kad v.s. Petro Jurgėlos išleidimos knygos rankraštis - Lietuviškoji Skautija - vis dar neišvysta dienos šviesos. Ši knyga - didžiulis ir svarbus skautiškas veikalas turėjo išeiti jau seniai. Knygos turinio paruošimo reikalukelerius metus su autoriumi artimai bendradarbiavo v.s.K. Palčiauskas. Dabar knygos prenumeratų rinkimo ir lėšų telkimo reikalaus Pirmija pavedė rūpintis v.s. H. Samušui, gyv. 116-08 95th ave., Richmond Hill, N. Y. 11419. Jis kreipsis į mūsų vienetus prašydamas lietuvių Skautybės liudytojus pasirodymas. Tikėkime, kad tai įvyks šiais 1973 jubiliejiniais metais.

L. E. - tas.

PAVYZDINGAS LIETUVIS

"The Washington Post" 1972 m. gruodžio 3 d. laidoje atspausdino Betty Medsger ilgą straipsnį apie tautines mažumas Washington DC ir apylinkėse. Straipsnis prasideda taip:

"Kiekvieną šeštadienio rytą Arvydas Barzdukas veža savo vaikus iš namų Fairfax'e, skersai visą miestą, į bažnyčią Landower Hills, Md., kur jie mokosi lietuvių kalbos ir kultūros. Patekęs į Beltway, Barzdukas yra vienas iš šimtų Washingtono ir apylinkių tėvų, vežančių savo vaikus į bažnyčias ir mokyklas, kur šeštadieniais jie mokomi savo protėvių kalbos ir kultūros".

Be šeštadieninės mokyklos, Barzdukas vežąs savo dukterį į lietuvių skaučių sueigas, o vieną kartą per savaitę į amerikiečių skaučių sueigas. "Norint išlaikyti savo tautinį kultūrinį palikimą, reikia padėti daug pastangų", sako autorė.

Savo gyvenimą Barzdukas pats vadina "dualistine egzistencija". Iš vienos pusės, veža vaikus į lietuvišką šeštadieninę mokyklą ir skautus, namie vyraujant kalba yra lietuvių, pastoviai skaito 16 lietuviškų laikraščių: iš kitos, aktyviai dalyvauja amerikiečių visuomeniniame gyvenime, domisi Amerikos politika. "Aš sąmoningai turiu balansuoti vieną su kitu. Kitaip lengva būti absorbuotam čionykščio gyvenimo ir pamiršti lietuviškus šaltus".

Anot autorės, tokį dualistinį gyvenimą gyvena daugelis pirmos ir net antros kartos imigrantai. Vieniems tai duodasi lengviau, kitiems sunkiau, tiek profesiniu, tiek emocininiu atžvilgiu.

Pagal pridėtą statistinę lentelę Washington DC ir apylinkėse gyvena 4337 lietuviai, iš jų 933 Washingtono, 2,526 Marylando ir 858 Virginijos valstijose.

(E)

• Šv. Mykolo bažnyčioje, kuri jau senai buvo uždaryta, dabar esąs įrengtas architektūros muziejus.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IR KITOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237
[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que. • Taisymas ir dažymas automobilių
• Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos
snowblower ir taip pat motorinės
valtyės. Sav. G. Desrochers

TEL: 366-0500, 366-4203

Jetté & Frères
Hydro - Quebec atstovas,

Tik 40¢
apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

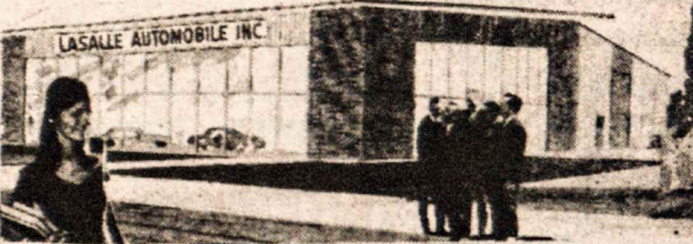
1.75 par mois
40
2.25 par mois
60

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Taip pat gaminių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius.
140-2e AVENUE - 366-0330

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

366-7818

PARDAVIMAS
Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 365-3364

LAURENT DAIGNEAULT
Président

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

PRADEDANT NUO \$595⁰⁰

Išvykimo datos: gegužės 17, 31, birželio 14, 21, 28, liepos 5, 12, 19, 26, rugpjūčio 2, 9, 16, rugsėjo 6, 13, spalio 4 dienomis.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai, Trakai ir Kaunas.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pramatomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŪSŲ GIMINĖMS išsikviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą. Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, P.Q. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

po chicagos dangum

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ metinis susirinkimas įvyko sausio 31 d. Jaunimo Centre. Sambūrio valdybos pirmininkas J. Žadeikis ir kiti valdybos nariai patiekė veiklos ir apyskaitos žinias perskaitė protokolus. Susirinkimo pirmininku pakviestas inž. Narutis. Iš viso paašškėjo kad sambūris nors ne per gausus, turįs veiklių narių. Finansinės apyskaitos pilnos nebuvo, tačiau perduodant naujai valdybai bylas, bus viskas tvarkoj. Nors lėšų kasoje nedaug, tačiau Sambūris skyrė JK-sui 25 dol. Margučio 40 m. su kakčiais 25 d. JN 20 dol. Po trumpų diskusijų, tuoj įvyko 1973 m. valdybos rinkimai. Išrinkti Dr. Šležas, St. Džiugas, R. Rudys, J. Baužys ir Kriščiūnas. Rev. kom: K. Dočkus, Br. Nainys ir J. Žadeikis. Kiek

ilgesnį žodį tarė dr. P. Kisieliū. Jis dalyvavo New Yorke suvažiavime, o pavasarį bus Chicagoje LFB konferencija. Bet svarbiausia iškėlė lietuviškos spaudos puolimus LFB adresu. Iki šiol LFB laikėsi taktikos, kad puolėjus ignoruoti.

Paskaitytas K. Škirpos laiškas, kurį susirinkimas diskutavo ir reiškė nuomonę, kad p. Škirpą leisti tokią atsiminimų knygą, kurioje būtų įtraukti ir kiti 1941 metų LVyriausybės nariai. Knygą mielai užsisakytų, jei žmonės žinotų kas joje bus aprašyta. Dalyvavo apie 40 narių.

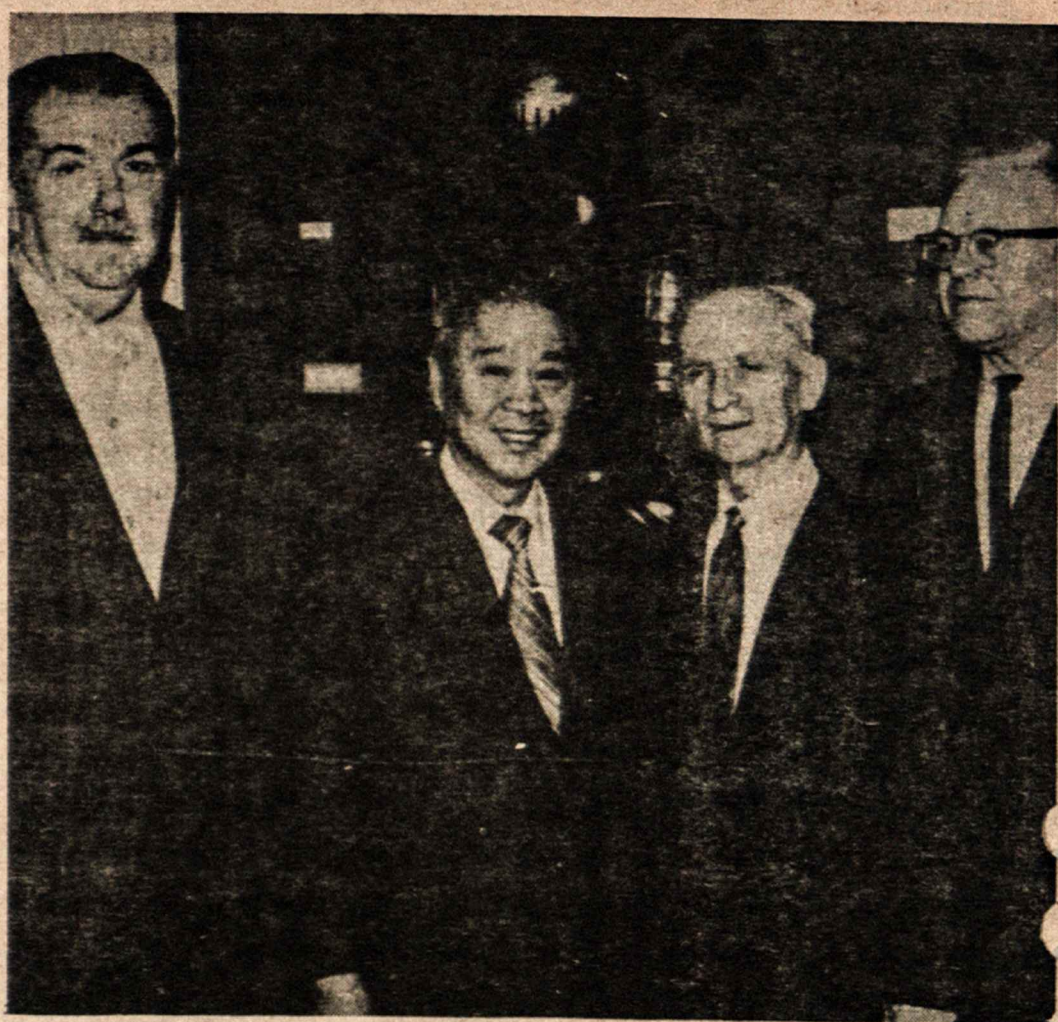
DIDYSIS CHICAGOJE Vasario 16 d. minėjimas įvyks vas. 18 d. Rengia Chicago Alto skyrius su pirm. M. Pranevičium priešaky. 17 d. 12 val. JC prie Nepri-

klausomybės Paminklo iškilmės, vasario 18 d. 10 val. Šv. Kryžiaus bažnyčioje iškilmingos pamaldos, 2 val. Marijos Aukšt. Mokyklų garbės kon. J. Daužvardienės žodis, JAV kong. J. Derwinskio kalba ir dr. J. Balys lietuviškai, tikimasi kad dalyvaus ir daugiau senatorių bei kongresmanų. Guber. Walker ir mėras Daley paskelbė proklamcijas ir priėmė lietuvių delegacijas. Meninėje dalyje trio: N. Linkevičiūtė, V. Nakas ir B. Prapuolenis, L. Brazdienės šokių grupė.

ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBAS vas. 24 d. JC įvyks metinė vakarienė, kur programoj žavingas trijų sesučių Dručių trio išpildys dainų, o garsus Šniukšto orkestras linksmins svečius. Naujoji valdyba sausio 7 pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Šidlauskas, Vl. Paliulionis - viceprez., kas - J. Jokubka skr. L. Venckus, parengimų vadovas L. Apanavičius, turto glob. St. Juškus, St. Kaulėnienė ir S. Vilutis nariai. Rev. kom: A. Dauginas, Br. Kuras, J. Aukščiušienė, S. Jakubaitis. Per Kalėdas J. St. Šidlauskai ir J. B. Šlajai lankėsi Australijoje, o į Eucharistinį Kongresą išvyksta L. J. Venckai, kurie bus ir Zelandijoje, Honolulu.

SU MUMIS ATSISKYRĖ buvęs Lietuvoje įvairiuose vietose teisėjas Kazys Juknys, gimęs Likiškių k. Alytaus apskr. sulaukęs 81 m. mirė sausio 30 d. Jonas Butkus, žinomo Chicago futbolininko Dick Butkaus tėvas, mirė sausio 30 d. Chicago Heights, sulaukęs 82 m. jis buvo gimęs Lietuvoje, ilgus metus gyveno Rosendale, elektrikas Pulman-Sta. Co. Liko dar be Dick trys sūnus ir dvi dukros, žmona. Palaidotas Šv. Kazimiero L. kapinėse. Tomas Pilitauskas, gyvenęs Chicagoje, mirė St. Louis pas dukrą. O su akiai sužeistas dr. Ant. Čerškus, paguldytas Šv. Kryžiaus ligoninėje.

DVI PASKAITOS: dr. Vyt. Vardžio Jaunimo centre "Liberalinis protestas ir nacionalinis klausimas Sov. Sąjungoje", rengia sen draugiai ateitininkai, kadangi opera ir kiti parengimai sutraukė nedaug

Kinietis reporteris Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Iš kairės: K. Baltramaitis, Chu-an-Lai, J. Kasakaitis ir K. Petrauskas.

žmonių. Kitą paskaitą dr. V. Sruogienės apie istorinę Lietuvą. Įvyko LN tą pačią dieną, vas. 4 d. Rengė. Liet. Moterų federacija. Prof. dr. V. Sruogienė daug rūpesčių padėjo rengiant išleisti Balio Sruogos atsiminimų knygą. CHICAGOS AUTOBUSŲ VAŽMA įkliuvo. Vieni svarsto, kad girdi pakelti kuro mokestis automobilstams, kiti apdėti juos mokesčiais, treči sūlo įvesti elektrą varomus autobusus. Tačiau CTA taip nusibankrutavo, kad Edison neužmoka jau virš 400 tūkst. dol. Springfield guber. Walker, ir kiti sako, kad miestas turi pats susitvarkyti šį reikalą. Mokyklų streikas pasibaigė, tačiau ir čia pinigų stinga, nes mokytojai laimėjo algų pakėlimą. Kodėl tokią betvarkę, kai Cook apskritis gavo per 72 m. 962 milijonus dolerių, kur jis tuos pinigus sunaudojo? Mokesčių mokėtojai nebėgalį tylėti, kas buvo prieš 10 m., dabar perpusę už namus daugiau turi mokėti.

LIETUVIŲ TELEVIZIJOS programoj Vasario 16 d. minėjime dalyvaus iš Argentinos atvykusį muzikos mokslus baigusį Danutę Ronimaitę su specialiai padarytom kanklėmis. Bus Lietuvos Savanorių S-gos atstovas gen. M. Reklaitis, scena iš Romo Kalantos įvykio. LTV nors jau netoli 7 metai veikia, kovo pradžioj šauks rėmėjų susirinkimą, nes lėšų klausimas, programų rengimas visad aktualus. Jei jau ne-

tuziastų neatsiras, teks LTV palaidoti, 7 metus išgyvenus.

CHICAGOS PEDAGOGINIS Lituanistikos Institutas, kuriame vyksta tylus ir didelis darbas, pirmą kartą rengia vasario 17 d. "Linksmavakarį", kurį išpildys tą Institutą lankantieji, bus vaišės ir L. Bichnevičiaus orkestras. Šio parengimo tisklas, sutelkti lėšų tolimesnei veiklai, paruošti lituanistus. KUN. R. KEZYS nenuilstantis filmų ir foto menininkas, sausio 27 d. LTV parodė Gage Parko lituanistinę mokyklą ir JC vyks tančius įvykius. Lietuvi Foto Archyvas, kurio tikslas uofiksuoti dabartinį gyvenimą ateičiai, užsitarnauja gilių padėkų. Ypač turim būti dėkingi, kun. Keziui, kurio talentas neapsakomai brangus šioje srityje.

Bal. Brazdžionis

ANTANUI BAUŽEI 75 METAI

Žymiajam Australijos lietuvių veikėjui visuomenininkui Antanui Baužei sukako 75 m. amžiaus. Į Australiją jis atvyko 1930 m. Ten tuoj pat įsijungė į lietuvių veiklą. Jis su J. Žukausku sumanė leisti "Mūsų Pastogę" ir kurį laiką buvo to laikraščio savininkas ir leidėjas.

Dabar jis yra Bendruomenės garbės narys, nuolat būna renkamas į Bendruomenės valdomuosius organus.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ANGLIJOS LIETUVIAI...

(Atkelto iš 10 psl.)

namai, kuriuose dabar gyvena parapijos klebonas kun. Jonas Sakevičius, maloniai mane sutikęs šokių metu ir supažindinęs su savo svečiu kun. Kęstučiu Žemaičiu iš Clevelando miesto, kuris vykdamas į Romą, pakeliui užsuko ir į Londoną, prašydamas perduoti geriausius linkėjimus pažįstamiems clevelandiečiams lietuviams. Vaišių metu susipažinau ir labai įdomų senosios kartos Londono lietuvi Petrą Bulaitį, kuris nesenai sulaukęs 77 metų būtinai norėjo išgerinti "Škato" stikla su po pasaulį beklajojančiu australiečiu lietuviu. Šis įdomus žmogus yra apdovanojamas Popiežiaus aukščiausiu civiliams žmonei suteikiamu Šv. Silvesterio ordinu už jo ilgą veiklą nuopelnus lietuviškajai Londono parapijai ir bažnyčiai, kurią jis padėjo pastatyti ir per ilgus metus išlaikyti. Aš jį raginau, kad jis surašytų savo prisiminimus apie mūsų buv. ministerį Balutį, kurį jis labai gerai pažinojo. Šis, dar labai stiprus 77-tis lietuvis turi 11 vaikų ir 25 anukus. Iš jų

vienas dvasiškis prelatas Bulaitis dirba Vatikano tarnyboje. Jis pats yra D. Britanijos lietuvių sąjungos garbės narys.

Parapijos salė turi ir puikų savo klubo barą, veikiantį tik savaitgaliais ir švenčių metu, kai vykė rudens šokiai man buvo gana keisti, nes visa atmosfera buvo kaip prieškariniais laikais, jauniems ir seniems lietuviams ir anglams šokant šokius, kurių jau nei Australijoje, nei Europoje vargiai pamatysi, nors nuotaika buvo labai linksma vaišinan-tis cepelinais, lietuviškoms dešroms ir kitais skanumynais.

Londono teturint vos truputį daugiau negu tūkstantį aktyviųjų lietuvių, tenka tik stebėtis ir džiaugtis tokiu puikiu jų pasireiškiama veikla. Visai didžiausia jų bėda yra trukumas akademinio lietuviško jaunimo, kuris vėliau baigęs aukštuosius mokslus, galėtų įsijungti į lietuviškąją darbą, perimant ir visą vadovavimą, ką pamažu daro Amerikos ir Australijos mokslus tuose kraštuose baigęs jaunimas.

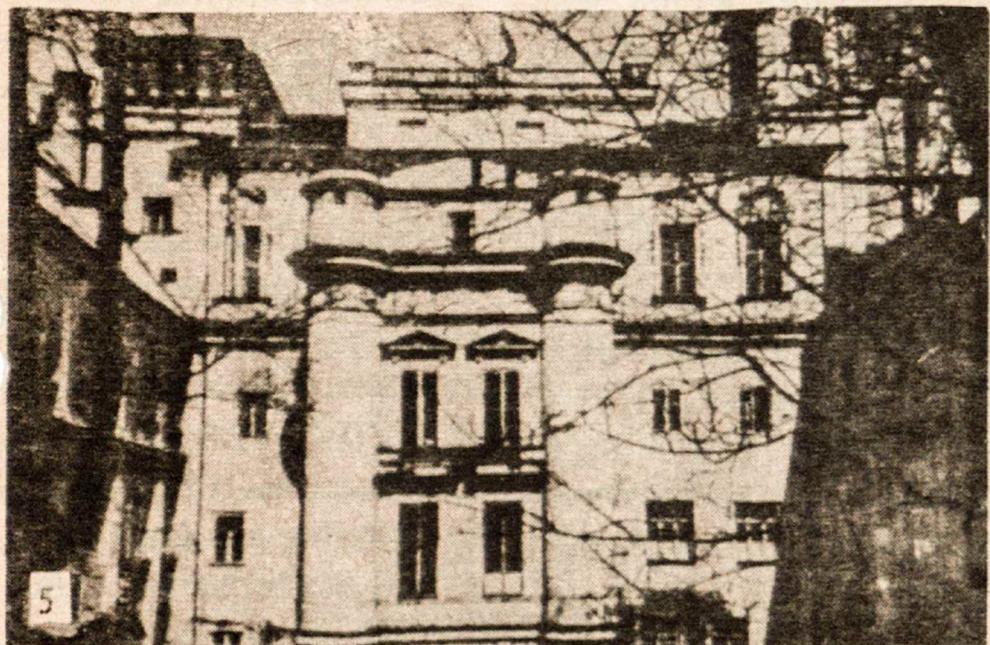
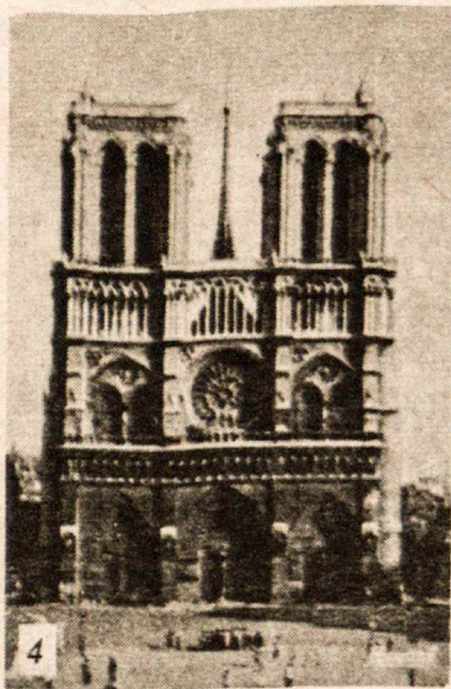
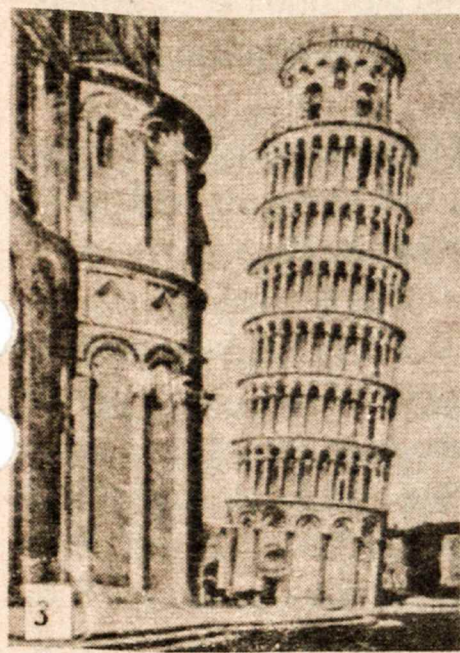
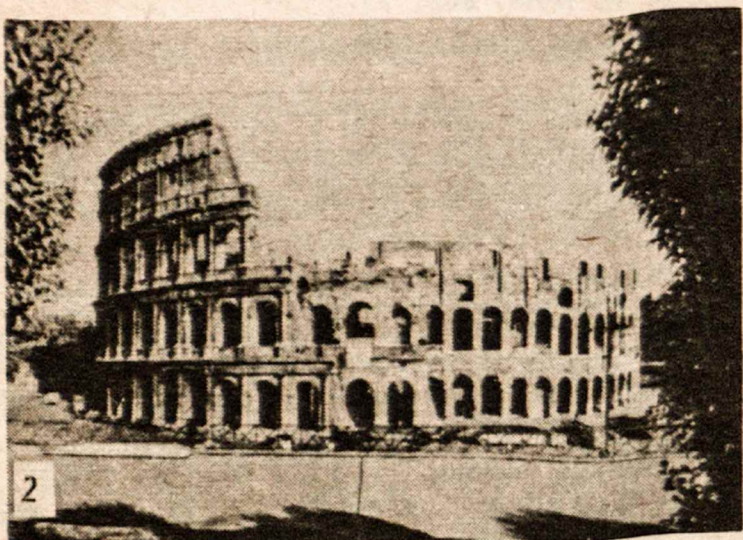
ANTANAS LAUKAITIS

Švenčionėliai

SKELBIMAS 7
Dievo Karalystės
Žinios

(Tęsinys)
KNYGŲ KNYGA BIBLIJA
-o-
Arba Šventasis Raštas

ČIA JŪS TURITE PENKIŲ VISIEMS ŽINOMŲ PASTATŲ PAVEIKSLIUKUS. ATRODO, KAD KIEKVIENAS JAUNAS LIETUVIS GALI LENGVAI ATSPĖTI ŠIŲ PASTATŲ PAVADINIMUS. Prašome pabandyti.

PASTABA:

Kas teisingai nurodys visų čia pavaizduotų pastatų pavadinimus iki Kovo - March 15 d. atsiųs šią iškarpa, galės gauti Lietuvos žemėlapi, arba Nepriklausomos Lietuvos metams prenumeratą asmeniui, kurios vardą ir adresą nurodys. Visi dalyvaukit šiame konkurse ir išbandykit savo žinias.

Mano manymu čia pavaizduota:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Mano vardas ir pavardė: - - - - -

Mano tikslus adresas: - - - - -

Švenčionėlių miestas neturi tokios senos istorijos, kaip jų kaimynas Švenčionys, tačiau žmonių šiose apylinkėse, matyt, gyvenama nuo žilos senovės. Smėlinguose sausašiliuose yra nemaža mūsų eros pradžios pilkapių. Penki kilometrai į pietus nuo miesto prie Sudutos ežerėlio yra bene didžiausias Lietuvoje pilkapynas, kuriame priskaičiuojama apie 160 pilkapių.

Iš tų nepaliudytos senovės laikų ateina ir įdomūs šių apylinkių vietovardžiai. Be Švenčionių ir Švenčionėlių, čia yra gyvenvietė Šventa, Švento ežeras ir upelė Šventelė. Keli panašūs "šventi" vietovardžiai jau yra išnykę iš šios apylinkės atminties.

Švenčionėliai rašytiniuose šaltiniuose paminėti XVII a. pabaigoje. Minimas tuo vardu palivarkas, sukuriuo daug kas ir mėgina seiti Švenčionėlių pradžią. Tačiau ana gyvenvietė yra visai kitoje vietoje, arčiau Švenčionių.

Dabartinio Švenčionėlių miesto šiaurinėje dalyje nuo viduramžių buvo Juodiškio palivarkas ir kaimas. Kaimas dabar įeina į miesto teritoriją ir sudaro gatvę, kuri yra vadinama Juodiškėliu. Juodiškio palivarko žymių beveik nematyti. Išliko Švenčionių gatvės kampe įdomus akmeninis palivarko pastatas su kontrforsais. Jame ilgą laiką buvo kepykla. Tai bene ir bus seniausias pastatas Švenčionėliuose. Minimas XIX a. viduryje dar buvęs kažkur prie Žeimenos mažas šlėktiškas palivarkėlis Švenčionėlių vardu, kurio dabar niekas neprišimena.

Švenčionėliai šioje vietoje pradėjo augti po to, kai 1862 m. kairiuoju pažeimeniu buvo nutiestas Peterburgo-Varšuvos geležinkelis. Tada ties Juodiškiu, esančiu netoli Švenčionių apskrities miesto, buvo įkurta geležinkelio stotis. 1895-1899 m. nutiesus Lentupio-Panėvėžio siaurąjį geležinkelį, Švenčionėliai tapo geležinkelio kryžkelė. Apytikriai tuo metu nutiestas ir Švenčionių-Utenos plentas.

Pirmojo pasaulinio karo metais siaurasis geležinkelis buvo prailgintas: nuo Švenčionių jo atšaka ėjo iki Adutiškio miškų, o nuo Lentupio buvo pratęsta iki Naručio.

Švenčionėliai XIX a. pabaigoje ėmė smarkiai plėstis, kūrėsi pramonė. 1894 m. pradėjo veikti garvežių remonto depas. Pirmojo pasaulinio karo metais pastatyta elektrinė. 1924 m. pradėjo veikti degtųjų šiaudelių fabrikas. Nuo 1886 m. iki 1914 m. čia buvo vėžių supirkimo ir eksporto bazė. Per metus iš aplinkinių vandenų buvo išvežama vėžių už 120,000 rb. Švenčionėliuose jau mūsų amžiaus pradžioje dirbo keli šimtai darbininkų.

Švenčionėlių darbininkai dalyvavo 1905 m. streike. Spalio 13 d. jie sulaukė traukinius. Švenčionėlius ir apylinkes labai nusilaukė kaizeriniai okupantai pirmojo pasaulinio karo metais.

Iki 1939 m. Švenčionėliai buvo Lenkijos okupuoto Vilniaus krašto sudėtyje. Tuo laikotarpiu čia kurdinosi nemaža geležinkelio tarnautojų, statėsi namus. 1933 m. jau gyveno apie 3800 žmonių.

Palyginus per neilgą savo istoriją Švenčionėliai patyrė didelių neliاميų. 1900 m. miestas sudegė. Vokiečių okupacijos metais (1941 m.) Švenčionių miške, kitapus Žeimenos, buvo sušaudyta 3726 žmonių. Traukdamiesi vokiečiai miestą sugriovė ir sudegino.

Švenčionėliai yra mokyklų miestas. Pirmoji lietuvių mokykla čia atsirado 1915 m. Šiuo metu čia yra dvi vidurinės mokyklos ir vidurinė mokykla

BIBLIJA yra vienintelė teisinga istorija apie žmogaus atsiradimą. Pradžios knygoje, 1 Mozės 2:7, mes skaitome: "Taigi, Viešpats Dievas padarė iš žemės dulkių žmogų ir įkvėpė į jo nosį gyvybės kvapą, ir žmogus pasidarė gyva siela." Panašiai liūdija ir kiti Biblijos rašytojai. Įkvėptasis Naujo Testamento rašytojas, Apaštalas Povilas, sako: "Pirmas žmogus Adomas buvo padarytas gyva siela." (1 Kor 15:45), 1 Timotiejui 2:13, pasakytas: "Adomas padarytas pirmas, paskui Jieva." Tasai pareiškimas sutinka su tuo, kas parašyta 1 Mozės 2:18, ir 22.

Toliau Biblija pasako mums, kad Dievas "padarė iš to vieno kraujo visas žmonių gimines, kad apgyventų visą žemės paviršių." (Ap. Darb. 17:26) Šitas Naujo Testamento pareiškimas sutinka su 1 Mozės 1:28 "Ir Dievas juodu palaimino ir tarė: Veiskitės ir dauginkitės, ir pripildykite žemę." Kad nebeliktų jokių abejonių apie žmogaus buvimą žemišku, o ne dangišku sutvėrimu, yra dar pasakytas: "Bet pirmas yra ne dvasinis, bet kūniškas, dvasinis paskui. Pirmas žmogus iš žemės žemiškas; antrasis žmogus (Kristus Jėzus) iš dangaus, dangiškas." — 1 Kor. 15:46, 47.

(Bus daugiau)

Kas įdomiautės apie Tiesą, mes prisiųsim veltui knygelių. Kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

internatas.

Miestas dabar išaugęs, vykdomos statybos. Yra apie 40 gatvių, gyvena apie 6000 žmonių. Čia yra dvi ligoninės.

Č. KUDABA

● Apie Plungę "Minties" leidykla išleido knygutę, kurios 87 puslapiuose kalbama apie Plungės praetį ir patiekiami svarbesnieji istoriniai faktai.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMU, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

1973 m. kalendorius — \$1,50.

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5 1/2 %
šėrus ir sutaupas	6 1/2 %
už vieno metų terminuotus indėlius	7 %
ir 3 metams	7 1/2 %

Duodame:

asmenines paskolas iš	10 %
nekiln. turto paskolas iš	8 1/2 %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,200,000.

st.catharines

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO 50 METŲ MINĖJIMAS, kurį surengė Niagaros Pusiasalio Povilo Lukšio Šaulių kuopa, baldž. 14 d. sekmadienį Tėvų Pranciškonų koplyčioje. Kadaisiai panašius minėjimus rucšdavo S. L. A. 278 kuopa, bet dėl tam tikrų priežasčių buvo nutraukusi.

Buvo net 4-rios vėliavos, kurių tarpe iš Toronto Vlado Putvio šaulių kuopos vėliava. Minėjimas prasidėjo pamaldomis 10 val. ryto kurias atnašavo, ir tai diena pamokslą pasakė Tėv. Juvalis Liauba O. F. M. Po pamaldų įvyko pats minėjimas, kurį atidarė P. L. Šaulių kuopos vadas A. Šetikas. Jis savo įžangoje pasveikino svečius, ir visus dalyvius kurių buvo pilna lietuvių koplyčia, pakvietė dvi tautiniais rūbais apsirengusios lietuvių V. Šetikaite, ir D. Šetikaite, Klaipėdos Sukilimo dalyviams prisegti gėlių. Kalbėjo svečias iš Toronto Lietuvos Generalinis Konsulas Dr. Jonas Žmuidzinis.

Čia pat turėjome vieną iš dalyvių, savanori-kūrėją, Vyties kryžiaus kavaliere A. Šukį, kuris papasakojo apie Klaipėdos sukilimą.

Jautriu žodžiu sveikino šio minėjimo rengėjus šaulių b-nės pirmininkė, Kaze Šukienė, linkėdama šaulių valdybai ir sekančiais metais panašų minėjimą organizuoti.

Toliau kalbėjo taip pat mūsų kuopai artimas svečias iš Toronto visuomenininkas, tautinių reikalų puoselėtojas, bei mūsų šaulių kuopos organizatorius, Vlado Putvio šaulių

kuopos vadas Stasys Jukabaitis, kuris sveikindamas Niagaros Pusiasalio šaulius, linkėjo dirbti šaulių Sąjungai ir tautos gerovei. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Po minėjimo svečiai, ir organizacijų atstovai, buvo pakviesti pas Polgrius pietums, kur paruošė sesės šaulės, p. Šetikienė, p. Ališauskienė ir p. Polgriemienė vaišėms.

N.P.P.L.S. Kuopos valdyba

● **KRAKIŠKIŲ klubas** Chicagoje išgyveno 33 metus, dabar baigė savo dienas. Kaip žinia, Chicagoje yra daugelis lietuvių, vadinamų pašalpių klubų, kurie apjungia iš vienos kurios vietovės kilusius lietuvius. Yra Zarasiškių, Čteniškių, Panevėžiečių, Dzūkų ir daugybė kitų klubų. Savo laiku jie suvaidino Chicago lietuvių viešame gyvenime tam tikrą vaidmenį. Buvo sušelpiamiečiai kuriais atvejais klubo nariai, buvo suartinami buvusieji kaimynai, kurie kalbėdavo giminomis iš senosios tėvynės atvestomis tarmėmis. Jie pagelbėdavo lietuviams nepasimesti tarp svetimųjų. Bet atėjo toks laikas ir šie klubai viens po kito užsidaro, jų veikla jaunoji karta visai nenori domėtis. Juos nelengva išgelbėti. Bet labai gaila, kad jų išdo sąskaitose esamos, kartais didokios pinigų sumos, nevaisingai dingsta. Dažniausia pinigų išsidalina likusieji nariai, gaudami vos po keletą dolerių. Jiems nauda nedidelė, o tais pinigais būtų galima paremti svarbiuosius kultūrinius ir visuomeninius reikalus.

KALBA ANTROJI PUSĖ

Tėvynės Mylėtojų Draugijos ir Sandaros seimai įvyko prieš trejetą mėnesių, tačiau lietuvių spaudoj objektyvių aprašymų beveik nebuvo. Tiek "Dirvoj" tiek "Naujienose", tiek "Dailinai" / "Keleivy", SLA organe "Tėvynėje" tų seimų aprašymai atrodo to paties autoriaus panegeriškai aprašyti, be jokio objektyvumo. Net tokia klūtis, kokias knygas leisti ir kuria kalba lietuvių ar anglų, paviršutiniškai parašyta, nors seimuose buvo didelės diskusijos, ypač paryškėjo viena, kad lietuvių kruvinu prakaitu surinkti pinigai lietuviškai knygai leisti, dabar jau siūloma knygas iš tų pinigų leisti angliškai. Taigi seimų nutarimai buvo kontroversiški, nė vienu punktu nebuvo vieningos nuomonės, tačiau anksčiau minimi korespondentai "nurašė", kad vienbalsiai visais punktais susitarta. Tik spaudą lietuvišką paremti vienbalsiai nutarta "Sandara" skirti \$2,500. "Naujienoms" \$500 ir kt. Tai seimo narių padaryta dėlto, kad jie išgirdo Mrs. E. Rimkus, /kad "Sandaros" finansinė padėtis to reikalauja, o ji viena būdama administracijoje negali visų darbų atlikti, tada seimas pririnko išdą tvarkyti Mrs. Gulbinienę, nes Mrs. Rimkus nuo jai pasiūlytų pareigų atsisakė, nes turinti seserį ligonę namuose. Gi anose korespondencijose tie faktai nutylėti.

Dabar Chicago spaudos darbuotojas pasiekė žinia, kad Tėvynės Mylėtojų naujai išrinktoji valdyba be sekretoriaus M. Vaidylos /kuris dėl didelės ligos ir be pavaduotojo P. Vaičaitčio posėdyje nedalyvavo New Yorke/nutarė spaudai seimo paskirtų paramos pinigų neišmokėti. Iš to matyti, kad naujoji LTD valdyba nesiskaito su seimo nutarimais ir neremia lietuviškos spaudos. Idomu tai, kad viešai tokio nutarimo sulaikyti išmokėti paramą spaudai, toji valdyba niekur dar nepaskelbė. Gal tai įvyko dėlto, kad beveik visa LTD valdyba "išrinkta" iš rytinių valstybių žmonių. /Faktinai, valdyba buvo tik nominuota /. Irgi Seimų Dalyvis.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

IMA

5 3/4 % už depozitus	
6 % už šėrus	
6 % už taupymo s-tas	
6 1/2 % už 1 m. term. dep.	
7 1/4 % už 2 m. term. dep.	

8 % už asm. paskolas

8 % už mortgičius

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius pagal valdžios nustatytą normą — 66 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p. išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

"Tėviškės Žiburių" metinis spaudos balius vasario 3 dien. ruoštas Pranciškonų salėje, praėjo sėkmingai. Trys salės buvo pilnos svečių (gal virš 500 asm netiktorontiškių bet visur Hamiltono, Windsor, St. Catharines, Montrealio ir kt. Iš Chicagos dalyvavo kun. J. Vaišnys, J. Janušaitis, ir poetė Julia Švabaitė-Gylienė. Iš Buffalo buvo prof. J. Musteikis. Taipgi buvo gausu jaunimo, studentijos. Programa išpildė Windsoro mergaičių kvartetas, akordeonistė Puidaitė. Grojo lietuvių jaunuolių orkestras vadov. Dimsio.

ATSINAUJINIMAS AR PAKLYDIMAS?...

Aplinkuma' veikia netik jaunus, bet ir senus. Progresuoja, ieško naujų kelių, formų visi kaip politikoje, taip ir religiniame gyvenime.

Toronte plačiai kalbama kad lietuvių katalikų grupė, ir buvę ateitininkų vadovai, yra suradę kažkokią naują organizaciją. Jie esą susirinkę vienuolyno patalpose, visi suklaupią ir rankas iškėlę šaukia: "Jėzus, Jėzus, Jėzus"... ir išsake savo skausmus, nuodėmes, toliai šaukia keliai palubėje miglose pasirodanti Kristaus dvasia?... Tuomet šaukia "Jau Jau".

Šiai organizacijai vadovaująs buvęs ateitininkų vadas?... Ten susirenka ir senų ir jaunų...

Artai mirusios lietuvių sielos ar nauji krikščionybės pranašai, sunku tuo

tarpusakyti?... Toronto mieste visokios kalbos eina...

Lietuvių veiklai nuostolis, bet kas gali uždrausti apsikabinti?.

Durų plyšelis.

RED. PASTABA šiuos gandus patiekiamė korespondento atsakomybe. Jų autorius redakcijai žinomas.

● **TORONTO lietuvių studentų klubas** vasario 23 d. turi lietuvių dieną Toronto universitete kur studentai pažindiname su Lietuvių tauta, papročiais, meno dirbiniais, rankdarbiais, valgiais ir kt.

Yra pakviesta daug svečių iš profesūros, kitų tautybių atstovai ir lietuvių visuomenė.

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS

Neseniai susižiedavo adv. V. Augaitis su Liuimaite, ir dr. G. Skrinska su Arštikaityte.

Abiejų porų vestuvės numatomos pavasarį.

● **AL. BIČIŪNAS**, baigęs meno studijas Romoje ir Urbanos universitete, Chicagoje Balzeko muziejuje įsteigė suaugusiems meno kursus, kurie prasidės lapkričio 25 d.

TAI BENT SPINTA...

"Rugpjūčio 18 d. Viečio kooperatyvo ūkinių prekių parduotuvėje pirkau Jonavos baldų kombinato gamybos spintą. Parsivežęs namo, neradau spynų nei raktų durims, netiko rankenos, pačios durys kreivos". Nusiskundžia lapkr. 23 d. Vilniaus "Tiesoje" vienas pilietis.

(E)

montreal

MONTREALIO LIETUVIŲ SKAUTŲ

METINĖ MUGĖ

IVYKS kovo 4 d., sekmadienį po pamaldų
AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE.

Skautai ir skautės maloniai kviečia visą
lietuvų visuomenę mugėje dalyvauti.

Montrealio skautų tuntas

SPORTAS

KLUBŲ BEI SPORTO VIENETŲ METINĖ REGISTRACIJA.

Klubinę metinę regis-
traciją privalo atlikti
kiekvienas ŠALFASS-gos
sporto klubas ar kitoks
sportinis vienetas, kiek-
vienu kalendorinių metų
pradžioje, iki kovo mėn.
1 d.

INDIVIDUALINĖ METINĖ NARIŲ REGISTRACIJA

Individualinę metinę
ŠALFASS-gos narių regis-
traciją privalo atlikti visi

ŠALFASS-gos nariai, kiek-
vienais kalendoriniais
metais.

Centro Valdyba.

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ FIZINIO AUKLĖJIMO IR SPORTO SĄJUNGOS

Centro Valdyba ruošia
krepšininkų išvyką į Va-
karų Europą rugpjūčio-
rugsėjo mėn. Rinktinė bus
sudaryta iš pajėgiausių
JAV ir Kanados lietuvių
krepšininkų. Tuo pačiu
metu planuojama į Europą

pastūsti moterų tinklinio
rinktinę ir stalo teniso
žaidikus.

BOKSO ČEMPIONAI

Lietuvos profesinių są-
jungų boksininkai TSRS
profsąjungų komandinia-
me turnyre laimėjo sida-
brinę tautę su įrašu.

Boksininkams vadovavo
nusipelnęs treneris A. Šo-
ciklas.

toronto

DABAR, LAUKIAM mūsų
choro "Varpas" koncerto
kurio bus paminėta jo 20
metų sukaktis, tai įvyks
kovo 10 d. naujoje Lietuvių
salėje. Varpiečiai šiam
koncertui ruošiasi tikrai
rimtai ir rūpestingai, kad
savo sunkų, ryžtingą ir pa-
sišventusią atliktą darbą
galėtų atlikti kuo geriau-
sia. Kaip žinote "Varpui"
vadovauja montrealietis
p. A. Ambrozaitis.

Būtų gražu, kad ne tik
Toronto, bet ir apylinkių
lietuviai įvertintų "Varpo"
pastangas, savų gausių at-
silankymų koncertą.

JONUI MARGELIUI 75 METŲ

Vasario 9 d. išpuola
gimtadieniai vienos šei-
mos nariams, pirmos va-
sario savaitės bėgyje. Jie
yra Jonas ir Ona Marge-
liai ir jų duktė Julė. Ka-
dangi Margeliui sukako
75 m. tai žmona ir duktė
jam suruošė staigmeną.
Jam iš darbo grįžus, rado
paruoštą vaišes ir su-
kviesta artimų šeimos
prietelių būrelį. Margelių
šeima daugelį metų remia
mūsų laikraštį.

LITERATŪRINĖ PREMIJA - L. JACINEVIČIUI

Kauno P. Ziberto šilko
kombinate įvyko literatū-
rinis vakaras, skirtas šios
įmonės literatūrinės pre-
mijos įteikimui rašytojui
L. Jacinevičiui už knygą
"Rūgštynių laukas" ir ki-
tus kūrinius darbininkiška
tematika.

VLADO ŽUKLIO SKULPTŪROS PARODA

Vitražo ir skulptūros
galerijoje atidaryta kau-
niečio dailininko Vlado
Žuklio skulptūros kūrinių
paroda.

Joje eksponuojama ke-
lios dešimtys darbų.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

URUGVAJAUS

grupė "Ąžuolynas" atstova-
vo lietuvių Tarptautinėje
Megėje "Feria de las Na-
cionales", kurioje dalyva-
vo daugiau 40 tautų. Šo-
kams vadovavo direkto-
rė Luisa Dutka de Giffoni

ir meno vadovas Alfredas gyvavimo sukaktį nauja
Syanevičius. "Ąžuolynas" programa: naujais šoklais,
ruošiasi atšvęsti 5 metų darnom ir drabužiais.

Dantų gydytoja

DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.

Tel: 932-6662; namų 737-9681

LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGA MONTREALYJE

maloniai kviečia visus studentus ir vyresnius
dalyvauti šiame pirmajam

POEZIJOS VAKARE,

kuris įvyks vasario 24 d., šeštadienį 7,30 val. vak.,
Martique Motor Inn. (Guy ir Dorchester gatvės).

Programoje dalyvauja: V. Akstinas,
K. Barteška,
H. Nagys.

Taip pat kviečiami dalyvauti ir jaunesnieji poetai.

Po programos bus teikiamas ir stiprus pusas.

P.s. Salėje telpa tik 60 asmenų, tad malonėkite įsigyti
bilietus iš anksto pas L. Giriūną, V. Kudzmą arba V.
Ptašinską. Duris uždarius, niekas daugiau nebus
įleidžiamas. Jaunieji poetai, kurie norėsite daly-
vauti programoje, prašome skambinti V. Ptašins-
kui - 366-9916.

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7622, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

***

TEL. 366-7281

*****

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
270 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
Tel.: 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8328.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NL SPAUDOS BALIUS gegužės 5d.

• Didžiojo meno parodoje Nevv Yorke, kuri veikė 17-25 vasario, dalyvavo 30 dailininkų. Buvo kviečiama išstatyti po 3 ar 5 paveikslus. Viso paveikslų buvo apie 120.

• Izidoriaus Vasiliūno smuiko koncertas įvyksta Bostone Vasario 25 d. Jam akomponuoja Vytenis Vassiliūnas, kuris profesoriauja Berkeley universitete, Kalifornijoje, bet šiam koncertui specialiai atvyksta į Bostoną.

• Pietų Amerikos penktojo kongreso metu numatyta-tarptautinis vakaras, kas yra nauja lietuvių kongresuose, talentų ir kūrybos vakarai, literatūros susipažinimo, tautinių šokių, dainų, o taip pat lauzas ir vaidinimas.

• Belgijos lietuviai paminėjo savo organizuotos veiklos šlame krašte 25 metų sukaktį. Iškilms įvyko Liežio mieste. Lietuvių organizacijai vadovauja S. Baltuvienė.

• Inž. J. Mikaila, kurs dirba General Motors Co. Detroite inžinierių suvažiavime, kuriame dalyvavo tūkstančiai specialistų, skaitė apie naujus patobulinimus automobilių statyboje.

• Dabartinės lietuvių kalbos žodyno antroji laida apima 60,000 žodžių. Prie šio žodyno sudary-

mo dirbo J. Kruopas, A. Lyberis, D. Lukšys, J. Paulauskas ir J. Senkus.

• Rašytojas Žemaitės knyga, apimanti jos laiškus, dokumentus, susirašinėjimus, išleista Vilniuje.

• Naujų metų laikotarpis yra miręs Juozas Makavičius. Montrealyje išgyvenęs virš 45 metus. Buvo viengungis, priklausė Vytauto Klubui, juo sielojosi ir didelę laiko dalį jame praleido.

• J. Valinskienė susirgusi ir turėjo operaciją Royal Victoria ligoninėje. Jau dabar sveiksta namuose.

JAUNŲ DAINININKŲ KONKURŠAS

bus prarastas ateinantį rudenį naujai sudaryto lietuvių operos vieneto, "Chicago Opera Company". Pirmoji premija - \$1000. Konkurse galės dalyvauti visi jauni dainininkai JAV ir Kanadoje. Taisyklės bus paskelbtos balandžio mėnesį.

• Kun. L. Zaremba, gyvendamas Chicagoje yra religinės radio valandėlės direktorius, o programa girdima per S. Bartkus radio programą.

• Lietuvių Rašytojų draugijos naujoji valdyba pradėjo savo darbą vasario 14 dieną. Pirmas šios valdybos posėdis įvyko rašy-

tojos Nelės Mazalaitės bute Richmond Hill, N.Y.

RAŠYT. JURGIO GLAUDOS NAUJAS ISTORINIS ROMANAS

"SUNKIAUSIU KELIU" vaizduoja 1918-1919 m. įvykius - Lietuvos kariuomenės kūrimą, demokratinės

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJOS "LITO"

Valdyba kviečia 1973 m. kovo mėn. 24 d., šeštadienį 4 val. po pietų Aušros Vartų parapijos salėje. 1465 De Seve Street, Montreal 205, P. Q.

Metinį visuotinį narių susirinkimą

Darbu tvarka:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Balsų skaičiuotojų - tikrintojų ir susirinkimo pirmininko rinkimas.
3. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas.
4. Pranešimai: Pirmininko, Vėdejo, Kredito Komisijos ir Revizijos Komisijos.
5. Diskusijos dėl pranešimų.
6. Rinkimai: a/ 4 narių į valdybą, b/ 1 nario į kredito komisiją, c/ 1 nario į revizijos komisiją.
7. 1972 metų balanso priėmimas ir pelno paskirstymas.
8. 1973 metų sąmatos priėmimas.
9. Klausimai ir sumanymai.
10. Susirinkimo uždarymas.

Po susirinkimo vakarienė.

Narių registracija prasidės 3 val. 30 min. po pietų. Nariai prašomi atsinešti nario knyges. Kandidatų išstatymo reikalui prašome atkreipti dėmesį į šią ištrauką iš "Lito" statuto XIII dalies 2-ro poskyrio: Kandidatų į valdybą ir komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu bent dviejų unijos narių ir įteikti unijos sekretoriui iki susirinkimo atidarymo. Prie siūlymo turi būti pridėtas raštiškas kandidato sutikimas būti renkamu.

Kandidatams išstatyti formos gaunamos abiejuose "Lito" skyriuose arba išsiunčiamos paštu paskambinus telefonu.

A. Kličius,
"Lito" valdybos sekretorius

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

Pakalbinkit užsisakyti NL-ų artimuosius, arba, pagaliau, padov anokit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenutą.

Pinigus siųskit su šiuo kuponu:

Vardas pavardė .....

Adresas: / gatvė ir Nr./ .....

City .....

Valst. - prov. ....

Pinigus siunčia: / pavardė ir adresas / .....

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

santvarkos pirmuosius vinėjama "Marginuos" diegus, Mykolo Sleževičiaus ir kitų pasišventėlių mintis, žygius ir darbus. Dr. Kazio Griniaus Fondo leidinys. Kietais viršeliais su dail. Broniaus Murino aplankų, 251 pasl. kaina 5 dol.

Chicagoje knyga parda-

60160.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.0%	Asmeninės	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.5%	Cekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.0%	Investacijos	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos suma.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda
Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.